

Vnější bezpečnostní prostředí

Jan Dušák

Bakalářská práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Jan Dušák
Osobní číslo: L18293
Studijní program: B2825 Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Vnější bezpečnostní prostředí

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte rešerši na dané téma s důrazem na monografie, studie, stati a články, jakož i příslušné právní normy, koncepční a strategické dokumenty.
2. Popište vybrané hrozby a rizika v globálním bezpečnostním prostředí (demografický vývoj-proxi války).
3. Charakterizujte teoretická východiska problematiky bezpečnosti, vnějšího bezpečního prostředí.
4. Provedte korelaci mezi vnějším a vnitřním bezpečnostním prostředím s výstupem v problematice ochrany obyvatelstva České republiky.

Forma zpracování bakalářské práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. Eichler Jan, Bezpečnostní a strategická kultura USA, EU a ČR. Praha Karolinum 2016, ISBN 9078-80-246-1956-9.
 2. Tureček Břetislav, Bízky východ nad propastí, Knižní klub 2016, ISBN 9078-80-242-5558-3.
 3. The North Atlantic Treaty Washington D.C. – 4 April 1949, https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_17120.htm.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího práce.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2020**

Termín odevzdání bakalářské práce: **14. května 2021**

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 14.5. 2021

Jméno a příjmení studenta: Jan Dušák

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zaměřuje na bezpečnost, konkrétně na vnější bezpečnostní prostředí. Teoretická část se zabývá problematikou bezpečnosti a jejího vysvětlení, globálními problémy, jejich rozdělením a popsáním a mezinárodními organizacemi, který se podílejí na vývoji a udržení stabilního bezpečnostního prostředí. V praktické části jsou následně uvedeny konkrétní situace, které globálně ovlivnily vnější bezpečnostní prostředí. Součástí praktické části je dotazníkové šetření, jeho vyhodnocení a odůvodnění odpovědí.

Klíčová slova: vnější bezpečnostní prostředí, globální problémy, covid-19, pandemie, mezinárodní organizace, dotazníkové šetření

ABSTRACT

This bachelor's thesis is focused on security, specifically on global security environment. Theoretical part is about security and explanation itself, global problems, sorting and describing these problems and international establishments which develop and keep stable global security environment. In practical part are introduced specific events, which have had permanent impact on global security environment. Chapter of the practical part also contains questionnaire, its evaluation and logical reasoning of responds.

Keywords: global security environment, global problems, covid-19, pandemy, international establishment, questionnaire

Tímto bych chtěl poděkovat svým blízkým, své rodině a přátelům, kteří mi pomáhali při zpracování této práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	10
2 BEZPEČNOST	13
2.1 VNĚJŠÍ BEZPEČNOST	13
2.2 VNITŘNÍ BEZPEČNOST	14
2.3 BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ	15
2.4 HLAVNÍ TRENDY BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ DO ROKU 2035	16
3 GLOBÁLNÍ PROBLÉMY	18
3.1 INTERSOCIÁLNÍ PROBLÉMY	19
3.2 PŘÍRODNĚSOCIÁLNÍ PROBLÉMY	19
3.3 ANTROPOSOCIÁLNÍ PROBLÉMY	19
4 POPIS JEDNOTLIVÝCH GLOBÁLNÍCH PROBLÉMŮ	20
5 NÁSTROJE A PROSTŘEDKY K UDRŽENÍ STABILNÍHO BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ	23
5.1 ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ (OSN)	23
5.1.1 Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)	24
5.1.2 Rozvojové cíle tisíciletí (MDGs)	26
5.2 SEVEROATLANTICKÁ ALIANCE (NATO)	27
5.3 EVROPSKÁ UNIE (EU).....	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
6 UDÁLOSTI, KTERÉ OVLIVNILY VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ	32
6.1 JADERNÁ ELEKTRÁRNA CHERNOBYL.....	32
6.2 TERORISTICKÝ ÚTOK 11. ZÁŘÍ 2001	33
6.3 PANDEMIE COVID-19	35
7 DOTAZNÍKOVÉ ŠTŘENÍ	37
7.1 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	37
ZÁVĚR	49
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	55
SEZNAM GRAFŮ	56
SEZNAM PŘÍLOH	57

ÚVOD

Společnost se v dnešním moderním světě potýká s řadou hrozeb různého. S vývojem technologie, průmyslu, informačních technologií, komunikace, růstem populace a celosvětové globalizace je riziko vzniku mimořádné události několikanásobně vyšší než kdy před tím. Je proto důležité vytvářet a udržovat stabilní bezpečnostní prostředí uvnitř jednotlivých zemí, ale i vnější bezpečnostní prostředí, zejména mezinárodní vztahy. Bezpečnostní prostředí se však netýká pouze obyvatel, ale i přírodního prostředí. Globální problémy jsou pro dnešní společnost největším rizikem. Evropská unie, NATO, OSN a další mezinárodní organizace vytvářejí a uskutečňují programy, kterými se snaží eliminovat jednotlivé globální problémy jako například hladomor, války, znečišťování životního prostředí, klimatické změny apod.

Teoretická část bakalářské práce má za cíl seznámit čtenáře s terminologií týkající se bezpečnosti, popsat a rozdělit bezpečnostní prostředí a uvést jeho hlavní trendy do roku 2035, které jsou stanoveny ministerstvem obrany. Dále je zde uvedena problematika globálních problémů, na jaké skupiny je dle charakteru můžeme rozdělit a popis jednotlivých globálních problémů, které v současné době představují riziko pro společnost. Na závěr teoretické části jsem zde uvedl jednotlivé mezinárodní organizace, které se aktivně věnují bezpečnostnímu prostředí a snaží se o stabilitu globálního měřítko.

Praktická část je rozdělena na 2 části. V první části uvádím mimořádné události, které globálně ovlivnili bezpečnostní prostředí celého světa. Druhá část je založena na dotazníkovém šetření s otázkami, které má za cíl zjistit, jaký má veřejnost pojem o bezpečnostním prostředí. V otázkách je také zobrazena určitá korelace mezi vnějším a vnitřním bezpečnostním prostředím České republiky. Část otázek je také věnována současné pandemii covid-19. Dotazník se respondentů ptá, jaký mají na pandemii názor a jejich vyhlídky na situaci po skončení pandemie. Jednotlivé otázky probírám dle odpovědí a snažím se odůvodnit, proč jsou respondenti takového názoru.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

Tato kapitola se věnuje pojmům z oblasti bezpečnostního prostředí. Terminologie je odborným slovníkem specifických pojmů z různých odvětví. Vymezení pojmů bezpečnosti je důležité nejen pro všechny bezpečnostní složky, ale i pro širokou veřejnost.

OCHRANA OBYVATELSTVA

Pojem ochrana obyvatelstva je soubor prvků zajišťující bezpečnost ČR. Jedná se zejména o varování a vyrozumění, evakuace, nouzové přežití obyvatelstva a další opatření zajišťující ochranu života, zdraví, majetku a životního prostředí. Ochrana obyvatelstva je definována zákonem č. 239/200 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.

Ochrana obyvatelstva v ČR je zajišťována opatřeními a institucemi Integrovaného záchranného systému, systémem krizového řízení a hospodářskými opatřeními a veřejnou správou. (Jan Libenský 2011)

CIVILNÍ OCHRANA

Civilní obranou se rozumí souhrn činností všech zainteresovaných orgánů, organizací, složek a obyvatelstva s cílem minimalizace rizik a negativních dopadů způsobených mimořádnou událostí a krizovou situací. (Jan Libenský 2011)

MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST

Mimořádná událost je škodlivé působení sil a jevů, které mohou být vyvolané činností člověka nebo přírodními vlivy. Jedná se také o havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. Mimořádná událost je také definována v zákoně č. 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. (Jan Libenský 2011)

KRIZE

Krise je jev, který narušuje běžný stav kteréhokoli systému a hrozí narušení, či dokonce k destrukci daného systému. Krize může mít různý charakter, a proto si žádá řešení k zastavení její negativních účinků. (Jan Libenský 2011)

KRIZOVÁ SITUACE

Mimořádná událost, v jejímž důsledku se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Při krizové situaci jsou ohroženy zájmy a důležité hodnoty státu, občané státu či životní prostředí a negativní působení krizové situace nelze odvrátit běžnou činností bezpečnostních orgánů, záchranných sborů orgánů veřejné moci, ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů, havarijních a jiných služeb a právnických a fyzických osob. (Jan Libenský 2011)

KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Krizové řízení je souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení. Tento systém se zabývá vyhodnocováním bezpečnostních rizik, analýzou rizik, plánování, organizování, kontrolu a realizování činností, které jsou potřeba k odvrácení negativních vlivů krizové situace. Definice krizového řízení je uvedena v zákoně č. 240/200 Sb. Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). (Jan Libenský 2011)

KRIZOVÝ STAV

Krizový stav je stav, který může být vyhlášen při krizové situaci. V České republice mohou být vyhlášeny čtyři druhy krizových stavů. Stav nebezpečí, který vyhláší hejtman kraje nebo primátor hl. m. Prahy, nouzový stav, který vyhláší vláda ČR. popřípadě předseda vlády, stav ohrožení státu, který vyhláší parlament na návrh vlády a válečný stav který vyhláší parlament. (Jan Libenský 2011)

KRITICKÁ INFRASTRUKTURA

Kritická infrastruktura je nezbytný systém státu, který zajišťuje například národní bezpečnost, ekonomickou prosperitu, životní prostředí, zdraví a bezpečnost obyvatel. Krizová infrastruktura představuje souhrn vybraných zařízení, nástrojů, prostředků a objektů, které jsou nesmírně důležité pro správný chod systému při krizové situaci. (MV GŘ HZS 2015) (Jan Libenský 2011)

HAVÁRIE

Havárie je mimořádná událost vzniklá v souvislosti s provozem technických zařízení a budov, užitím, zpracováním, výrobou, skladováním nebo přepravou nebezpečných látek nebo nakládáním s nebezpečnými odpady. (Jan Libenský 2011)

TERORISMUS

Jednou z nejčastějších definicí terorismu se rozumí promyšlené a naplánované politické či náboženské násilí díky kterým chce daná osoba či skupina dosáhnout vytyčených cílů.

GLOBALIZACE

Globalizace je dlouhodobý ekonomický, kulturní sociální, technologický, politický proces apod., který rozšiřuje, prohlubuje a urychluje pohyb zboží, lidí i myšlenek přes hranice států a kontinentů.

GLOBÁLNÍ PROBLÉMY

Jedná se o soubor problémů různého charakteru (ekonomické, environmentální, sociální apod.), které ovlivňují každý ekosystém na této planetě. Globální problém se nemusí nutně projevit na každém místě na světě, ale má globální charakter.

Stanovení termínů a dodržování specifické terminologii je důležité ve všech oborech. Správně užívaná terminologie slouží k lepšímu porozumění problému a předchází se tím možnému nedorozumění.

2 BEZPEČNOST

Pojem bezpečnost může být vnímána z více směrů. Dle terminologického slovníku z oblasti krizového řízení a obrany státu, který byl zpracován Ministerstvem vnitra je pojem bezpečnost definován následovně: „Bezpečnost je stav, kdy jsou na efektivní míru omezeny hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k omezení stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při něm spolupracovat.“ Jedná se o komplexní systém, díky kterému jsou chráněny bezpečností zájmy státu, svrchovatost státu, vnitřní pořádek, mezinárodní bezpečnostní zájmy, celá infrastruktura státu, hodnotná aktiva státu, životy a zdraví obyvatel státu, majetek a životní prostředí. Tento systém disponuje schopností zamezit konkrétnímu riziku, aby narušilo chod systému. Pro zajištění bezpečnosti příslušný subjekt (stát, organizace, bezpečnostní složky apod.) efektivně plánují, jak řešit možné hrozby a mimořádné události. Zajištění bezpečnosti zahrnuje také soubor opatření a metod směřující k zajištění vnitřní i vnější bezpečnosti v běžném stavu i za krizových situací.

Dle právních předpisů a bezpečnostních dokumentů můžeme bezpečnost dále členit na vnější a vnitřní. (PhDr. Libor Frank, Ph.D., Mgr. Richard Stojar, Ph.D. 2010, Jan Eichler 2011)

2.1 Vnější bezpečnost

Vnější bezpečnost státu zahrnuje opatření, které chrání územní celistvost, vnější svrchovatost a nezávislost státu, ochrana hranic. Dále také ochrana zastupitelských úřadů, členů státních institucí a v neposlední řadě občanů (zejména při událostech v zahraničích).

Pojem lze také definovat jako: stav, kdy jsou hrozby působící zvnějšku státu eliminovány na nejnižší možnou úroveň nebezpečí a stát je v případě této hrozby vybaven prostředky k odstranění jejího působení. Hrozba může být různého charakteru. Může být povahy vojenské, ekonomické, mezinárodní, migrační apod.

Vnější bezpečnost také zahrnuje mezinárodněpolitické, ekonomické a vojenské vztahy státu s okolními státy, jejichž cílem je prosazení zájmu bezpečnosti. (PhDr. Libor Frank, Ph.D., Mgr. Richard Stojar, Ph.D. 2010, Jan Eichler 2011)

2.2 Vnitřní bezpečnost

Vnitřní bezpečností státu se rozumí zajištění vnitřních funkcí státu, ochrana demokratických základů, ochrana vnitřního pořádku, udržitelnosti bezpečí, dodržování zákonů a celková ochrana životů, zdraví, majetku a životního prostředí před hrozbami působící uvnitř státu.

Lze tedy říct, že vnitřní bezpečnost státu je stav, kdy jsou na nejnižší možnou míru eliminovány hrozby ohrožující stát a jeho zájmy zevnitř. Stát disponuje efektivními opatřeními a prostředky, kterými tohoto cíle dosáhne.

Je to také souhrn bezpečnostních a legislativních norem, kterými stát zajišťuje demokracii, ekonomickou prosperitu, bezpečnost občanů a vnitřní pořádek.

V současnosti nelze jednoznačně tvrdit a působící hrozbě, že má pouze vnější nebo vnitřní charakter. Mezi těmito pojmy je tenká hranice a mnohdy se hrozba může vztahovat k obou rozměrů bezpečnosti.

Vnitřní bezpečnost je zajišťována pomocí bezpečnostního systému. Aby byl tento systém plnil svoji funkci, je třeba aby byl komplexní a propojoval veškeré roviny související z bezpečností. Jedná se o rovinu politickou, zákonodárnou, vojenskou, ochrana a bezpečnost obyvatel, hospodářská nebo sociální apod. Základní funkcí bezpečnostního systému je plánování a řízení koordinace a vyhodnocování rizik a hrozeb. Systém musí být připraven odvrátit negativní působení těchto jevů a udržovat stálé bezpečnostní prostředí. Komplexní pojem „zajištění bezpečnosti“ vychází z bezpečnostních dokumentů přijatých vládou ČR, ale i z dokumentů na mezinárodní úrovni, především v rámci NATO a EU.

Mezi tyto dokumenty například patří: Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR a ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR. (Jan Eichler 2011)

2.3 Bezpečnostní prostředí

Bezpečnostním prostředím se rozumí prostor, kde se realizují národní zájmy státu. Je to mimo jiné také prostor, kde se střetávají zájmy jiných zainteresovaných stran. Z charakteru bezpečnostního prostředí pak vyplývají hrozby a rizika pro bezpečnost státu nebo jiného systému. Toto prostředí představuje jistou míru nejistoty a sníženou možnost kontroly bezpečnosti. Je proto nutné provádět a aktualizovat analýzu vývoje bezpečnostního prostředí a efektivně se připravovat a reagovat na možné hrozby a rizika. Přizpůsobování nástrojů a opatření je nutné. Jedním z těchto nástrojů, který má udržování bezpečnosti jednou z priorit, jsou ozbrojené síly.

Pro pochopení stávajícího stavu bezpečnostního prostředí a jeho vývoje je nápomocné se podívat na období studené války, která právě toto prostředí bezprostředně ovlivnila. Přesto, že v tomto období byl svět několikrát na pokraji jaderné války, jednalo se o období mimořádné stability s nižším počtem ozbrojených mezistátních i vnitrostátních konfliktů. S rozvojem technologií a se vznikem kybernetického prostoru lze konstatovat, že současný svět je mnohem nebezpečnější a nestálější než kdy předtím. Globální bezpečnostní prostředí prochází neustálé různými proměnami, které přímo i nepřímo ovlivňují bezpečnostní prostředí.

Je proto nutné vysledovat trendy, které posílí stabilitu bezpečnostního prostředí, aby se zabránilo možnému vzniku nežádoucích jevů či konfliktů. (PhDr. Libor Frank, Ph.D., Mgr. Richard Stojar, Ph.D. 2010)

2.3.1 Vnější bezpečnostní prostředí

Jde o prostor nacházející se vně hranic státu. Vnější bezpečnostní prostředí řeší mezinárodní vztahy a zájmy na mezinárodní úrovni. Střetávají se zde zájmy našeho státu se zájmy ostatních států, organizací a jiných aktérů. Výsledky s těchto střetů mohou výrazně ovlivnit vnitřní bezpečnostní prostředí České republiky. (Ing. Antonín KRÁSNÝ, CSc., plk. gšt. Ing. Oldřich SOCHA 2006)

2.3.2 Vnitřní bezpečnostní prostředí

Geograficky vymezený území České republiky spolu s procesy týkající se bezpečnosti považujeme za vnitřní bezpečnostní prostředí. V tomto prostředí má Česká republika své vymezené podmínky a pravidla, kterými toto prostředí udržuje. (Ing. Antonín KRÁSNÝ, CSc., plk. gšt. Ing. Oldřich SOCHA 2006)

2.4 Hlavní trendy bezpečnostního prostředí do roku 2035

Rozdíly mezi jednotlivými zeměmi, jako je ekonomika státu, politická moc, vojenské technologie, se neustále prohlubují a jsou značně nevyvážené. Významné velmoci mimo EU a NATO vyvíjejí nové vojenské a především bezpečnostní schopnosti. Některé z těchto hráčů jsou schopni využít těchto schopností k dosažení svých politických, ekonomických či jiných cílů. Nelze tak vyloučit možnost vzniku vojenského konfliktu, do kterého by se mohla, ať už přímo nebo nepřímo, zapojit i Česká republika.

S rostoucí ekonomickou, informační a technologickou globalizací spolu s klimatickými změnami a nerovnoměrným demografickým vývojem budou vznikat nové konflikty. Tyto konflikty budou mít globální negativní dopad napříč celým světem. Dlouhodobé negativní dopady mohou poté narušit ekonomiky dalších zemí, narušit ekonomickou prosperitu a celkové narušení ekonomického řádu.

Dnešní svět má rozmanitou mobilitu. S rostoucí a už tak velkou populací bude snazší a rychlejší přenos různých nakažlivých chorob, včetně nemocí s pandemickým potenciálem.

Moderní informační technologie, informační sítě, sociální sítě a média mohou být též prostředkem k vedení hybridních operací či válek.

K dosažení politických cílů budou využívány tzv. hybridní nástroje. Tyto nástroje představují kombinaci vojenských a nevojenských nástrojů v celé škále možnosti použití. Do hybridních nástrojů můžeme zařadit vojenské síly, ekonomický nátlak, propaganda, dezinformace, potenciál medií apod. Účel hybridních nástrojů je prosazování vlastních politických cílů v jiném státě bez povšimnutí nezainteresovaných stran. Poroste tak vliv aktérů jako jsou teroristické skupiny, organizovaný zločin, korupce, nestátní ozbrojené sbory a ekonomicky silné privátní hospodářské a finanční organizace.

Klimatické změny, degradace a ničení životního prostředí, nedostatek vody, hlad, nerovnoměrný demografický vývoj v různých zemích světa a neustále se zvyšující poptávka po surovinách a zdrojích energie budou prohlubovat bezpečnostní krize.

Jsme v technologické éře a její dynamický vývoj přináší nové a vyspělé technologie jako např. nové vyspělejší informační technologie, nano a biotechnologie, umělá inteligence, 3D tisk od součástí do různých systémů až po umělé orgány. S rostoucí dostupností těchto technologií budou růst i možnosti protivníků, které by měli v úmyslu těchto technologií zneužít. Jelikož země NATO a EU neodpovídají na investice do výzkumu a vývoje těchto nástrojů, mohou ztratit své dominantní místo co se týče vývoje, regulací a aplikací těchto technologií.

S rostoucí rozmanitostí a závislostí společnosti na informačních technologiích budou kybernetické útoky představovat mnohonásobně větší nebezpečí. Mnoho států i nestátních subjektů buduje schopnosti a dosah kybernetických útoků s cílem zaútočit na elektronické systémy státních i nestátních institucí a kritickou infrastrukturu. Kybernetické útoky jsou především nebezpečné proto, protože je obtížné prokázat, ba i zjistit, kdo za nimi stojí. Snižuje se tak možnost prevence a možnost trestu. (Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. 2009)

3 GLOBÁLNÍ PROBLÉMY

Problémy, které se z pohledu jedince zdají být nepatrnými, avšak jejich existence nás ohrožuje každý den našeho života. Globální problémy souvisejí s globalizací celého světa. Globální problémy můžeme rozdělit do 3 skupin-intersociální, přírodněsociální a antroposociální. Tyto problémy provázely lidstvo již dlouhou dobu ještě před tím, než se začalo hovořit o globalizaci světa a konkrétních globálních problémech. Právě 20.století urychlilo řadu procesů a jevů, které prohlubují problematiku globálních problémů. V posledních desetiletích tento pojem nabral úplně jiný směr, který přesahuje hranice zemí a kontinentů. Tyto problémy ohrožují celou planetu Zemi a proto společné úsilí, spolupráce a koordinace všech zemí je nesmírně důležitá k tomu, abychom dopady těchto problémů nanejvýš snížili.

Globální problémy ovlivňují hned několik aspektů v životech celé společnosti-bezpečnost, životní prostředí, boj s chorobami, přelidnění apod.

S globalizací a vývojem společnosti také přišel vývoj technologie. V minulosti mělo lidstvo dostupné zbraně, které byly schopné zabít desítky až stovky lidí najednou. S vývojem technologie jsme se dopracovali ke zbráním hromadného ničení. Tyto zbraně mohou zabít několik milionů lidí a ohrozit tak i celý svět. Jedná se především o nukleární zbraně, špinavé bomby apod. Nositelé těchto zbraní mohou zasáhnout cíl na vzdálenost několik tisíc kilometrů. Nositelé těchto zbraní tak disponují obrovskou mocí. Tyto zbraně však lidstvo zároveň oslabují, neboť rozpoutání nukleární války by mohlo ohrozit existenci další generace lidstva.

S přibývajícímí průmyslovými závody a inovacemi v zemědělství se výrazně zhoršilo ovzduší a celková čistota planety. Skleníkový efekt je nyní několikanásobně vyšší než dříve a planeta se ohřívá stále rychleji. K tomuto faktu také přispívá to, že na planetě je přes 7 miliard lidí. Ve 21. století si začínáme uvědomovat, že planeta nezvládá uživit takovýto počet lidí a zároveň regenerovat tak, aby se její celý systém nezhroutil. Proto je v dnešní době nesmírně důležité věnovat těmto problémům větší pozornost.

Technologický vývoj nám však přinesl i možnost kontroly a regulace globálních problémů. Díky novým nástrojům a prostředkům můžeme lépe sledovat a regulovat působení těchto problémů. Vyvíjejí se nové technologie, jak zmírnit ekologické dopady člověka na přírodu a spolu s nimi vznikají nové vyhlášky, zákony a normy, které tyto činnosti omezují. (Jan Kratochvíl 2007)

3.1 Intersociální problémy

Tyto problémy vznikají mezi vzájemnými vztahy lidí. Příčina těchto problémů je střet zájmů a odlišných názorů společenských, kulturních a ekonomických skupin a systémů. Do této skupiny můžeme zařadit například:

- Problémy s válkami a udržováním míru (boj s terorismem, hrozba jaderných konfliktů, použití zbraní hromadného ničení apod.)
- Problém sociální a technologické zaostalosti v rozvojových zemích
- Problém změn mezinárodních ekonomických vztahů (Jeníček V., Foltýn J. 2010)

3.2 Přírodněsociální problémy

Přírodněsociální problémy vznikají při porušování vazeb mezi lidskou společností a přírodou. S rostoucí populací se tento problém prohlubuje. Tyto problémy souvisejí s přírodními zdroji, které jsou ve většině případů neobnovitelné, s potravinami, kterých je díky rostoucí populaci potřeba víc a víc, ekonomickým růstem, který z mnoha těchto problémů právě vyvolává a v neposlední řadě se znečištěním ovzduší a jiných přírodních aspektů. Tyto problémy jsou ve 21. století největší hrozbou pro celou planetu. (Jeníček V., Foltýn J. 2010)

3.3 Antroposociální problémy

Tyto problémy souvisejí s vývojem člověka ve společnosti a jeho budoucností. Patří sem problémy sociální, humanitární nebo kulturní povahy. Můžeme sem zařadit například vývoj člověka jako takového ve společnosti, problém chudoby v rozvojových a dalších zemích, šíření chudoby, černý trh nebo problém nekontrolovatelné mezinárodní migrace. (Jeníček V., Foltýn J. 2010)

Globálním problémům se lidé vyhnout nemohou a s rozvíjející globalizací budou tyto problémy nabírat stále větší váhu. Je proto důležité, aby všechny rozvinuté národy, ale i rozvojové země vynaložili úsilí ke zmírnění působení těchto problémů.

4 POPIS JEDNOTLIVÝCH GLOBÁLNÍCH PROBLÉMŮ

Zde je vypsáno několik zásadních globálních problémů, které ochromují lidstvo a kterým je třeba věnovat pozornost. Některé z těchto problémů jsou kritické, některé novodobé a s některými, jako například války a konflikty, se lidstvo potýká už od svého vzniku.

Znečištění půd, vody a ovzduší

Kontaminovaná půda, je půda, do které zasáhla lidská činnost. Zpravidla jsou v této půdě látky, které znehodnocují a znečišťují půdu. Půda může být znečišťována buď přímo nebo nepřímo a zdrojů je mnoho. Jedná se například o odpadní látky průmyslových závodů či jiných chemikálií, které se vsají do půdy nebo vojenskou činností.

Znečištění vody je jeden z největších současného světa. Znečištění vody omezuje přísun pitné vody určitému procentu populace. Znečištění vodstva také narušuje ekosystémy po celém světě. Znečišťující látky pocházejí hlavně z průmyslu, kde mnoho závodů vypouští své odpadní látky do blízkých toků nebo zemědělství. Dále mohou vodu znečistit vodní nebo větrné eroze, obyvatelstvo obcí a měst nebo doprava.

Znečištění ovzduší je od počátku průmyslové revoluce problém celého světa. Ovzduší je znečišťováno denně a škodí lidskému zdraví i životnímu prostředí. Mnoho lidí dnes žije v oblastech, ve kterých je ovzduší znečištěno různými látkami. Jde například o ozon, oxid dusičitý, oxid dusnatý, oxid uhelnatý apod. Zdroje znečištění prostředí můžeme rozdělit na antropogenní a přírodní. Mezi antropogenní patří spalování fosilních paliv. Fosilní paliva jsou spalována při výrobě elektřiny, v dopravě, v průmyslu nebo i v domácnostech. Dále zde patří průmyslové procesy, zemědělství, zpracování nerostných surovin a zpracování odpadu. Mezi přírodní zdroje znečišťující ovzduší patří sopečná činnost, těkavé látky rostlin, solné výpary z moří nebo prach šířený větrem. (Evropská agentura pro životní prostředí 2020, Enviromentální výchova 2015)

Klimatické změny a zesílení skleníkového efektu

Výraz klima se používá pro dlouhodobý stav teploty, vlhkosti a srážek na určitém území. Pod pojmem klimatické změny (klimatická změna) se rozumějí dlouhodobé změny počasí na území, které mělo určité stálé klima. Globální klimatická změna potom znamená, že se obvyklé počasí mění všude na Zemi. Klimatická změna na zemi měla vždy svou roli. To, co

je však v dnešní době znepokojující, je její rychlost. Zatímco v minulosti tyto změny obvykle trvaly tisíce let, ta současná probíhá v řádu desítek let. Je to způsobeno hlavně vývojem společnosti a s globalizací celého světa.

Jedním z klíčových hráčů změny klimatu je skleníkový efekt. Je to efekt, který je zodpovědný za ohřívání planety. Na naší planetě skleníkový efekt potřebujeme. Bez něho by tu nebyl život v takové podobě, v jaké ho dnes známe. Mezi skleníkové plyny patří vodní pára, která tvoří 60 % skleníkových plynů, metan, oxid uhličitý a další oxidy dusíku, které patří k nejvýznamnějším emisním plynům. Skleníkový efekt je zesílen právě větším množstvím plynů, které se hromadí v atmosféře díky spalování fosilních paliv. Z důvodu nahromadění plynů v naší atmosféře planeta nedokáže odrazit potřebné množství světla a tepla a naše planeta se tímto efektem rapidně otepluje. Tomuto jevu se říká globální oteplování. Tento jev způsobuje zvýšení průměrné povrchové teploty na Zemi. Vyšší teplota znamená více energie a vodní páry v atmosféře a tyto faktory vedou k dalším klimatickým změnám. Ekosystémy naší planety poté nefungují tak jak mají a ve výsledku to ovlivňuje celou planetu Zemi. Mezi tyto faktory patří například tání ledovců, zvyšování hladiny moří, změny srážek a častější extrémní projevy počasí jako sucha, povodně, vichřice apod. (Jiří Zilvar 2020, SIEGL KONTEJNERY, Kurzgesagt – In a Nutshell 2020)

Války, konflikty, spory

Války, konflikty a spory tu byly, jsou a budou. Dnešní války však nabyly zcela jiného směru. Mezi dnešní nástroje válek patří jaderné a chemické zbraně. Jde o tzv. zbraně hromadného ničení. Následky použití těchto zbraní by mohly být devastující nejen na válečném území, ale i pro celé lidstvo. Důvodů, které zapříčiní konflikt nebo dokonce i válku je mnoho. Mezi hlavní důvody patří etnické konflikty, náboženské konflikty, spor o území nebo boj o nerostné suroviny. S problémem válek také souvisí migrace velkého rozsahu. Uprchlíci utíkají ze zemí postižené válkou.

Migrace

Migrace je v podstatě stěhování lidí do jiných států, a ne vždy je to problém. Migrace jako taková není nic nového. Lidé se odjakživa stěhovali, ale nikdy to nebylo v takovém měřítku, jako dnes. S rapidně postupující modernizací se tento problém ještě více prohlubuje. Na počátku 21. století proběhla informační revoluce, komunikace je mnohem snazší a více

dostupná než kdy dříve, dopravní cesty jsou více propojené nebo rozvoj trhu a pracovních příležitostí. To vše přispívá ke globální migraci. Důvodů, proč lidé migrují do cizích států je mnoho. Většinou jde o politické, náboženské či etnické pronásledování režimem, který je v zemi zavedený, útěk před válkami a živelnými pohromami nebo například kvůli lepším pracovním místům a životní úrovni. (Společně k rozmanitosti, Tureček 2016)

Přelidnění

Kromě veškerých nesrovnalostí a znečištění má lidstvo také problém samo se sebou. Lidstvo čelí nekontrolovatelnému populačnímu růstu, který nemá obdoby. Mnozí si tento problém spojí s rozvojovými zeměmi a že nás, České republiky, se to netýká. Toto tvrzení není zdaleka pravdivé, protože co se děje v jednom regionu, ovlivní další regiony. S rostoucí populací se umocní problémy, se kterými se lidstvo potýká. Z rozvojových zemí, kde je růst populace největší, bude migrovat daleko více lidí, hladomor a nedostatek pitné vody, který už je i tak v rozvojových zemích problém číslo jedna, bude daleko závažnějším, s rostoucí populací také přichází nepříznivá ekonomická situace a špatný dopad na životní prostředí, vznikají konflikty kvůli rase, orientaci či víře apod. I když se na první pohled přelidnění populace nezdá jako globální problém, je to problém, který exponenciálně roste a je třeba ho řešit. (Tomáš Blahuta 2017, Ekolist 2019, Kurzgesagt – In a Nutshell 2016)

Uvedené problémy nejsou jediné, se kterými se lidstvo ve všech částech světa potýká. Těchto globálních problémů je o mnoho víc a s jakýmkoli podmětem se mohou zhoršit nebo objevit i nové. S úsilím rozvinutých národů a mezinárodních organizací se daří snižovat negativní dopady. Nicméně je zapotřebí další a kontinuální práce na těchto problémech.

5 NÁSTROJE A PROSTŘEDKY K UDRŽENÍ STABILNÍHO BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ

Udržení stabilního bezpečnostního prostředí je již několik let aktuálním tématem. Mezi hlavní aktéry, které se věnují těmto tématům patří zejména OSN NATO a EU. Tyto činitele se podílejí na zpracování mnoha dokumentů zabývajících se problematikou bezpečnostní prostředí.

5.1 Organizace spojených národů (OSN)

Organizace spojených národů má jasně stanovené cíle, mezi které patří i řešení globálních problémů. Tyto cíle jsou definované v chartě OSN a je to:

- udržovat mezinárodní mír a bezpečnost;
- rozvíjet mezi národy přátelské vztahy založené na respektování zásad rovnoprávnosti a práva na sebeurčení národů;
- spolupracovat při řešení mezinárodních ekonomických, sociálních, kulturních a humanitárních otázek a podpoře základních lidských práv a svobod;
- být centrem pro koordinaci kroků, které národy podnikají v zájmu dosažení těchto společných cílů.

Organizace spojených národů se také řídí zásadami. Z těchto zásad vyplývá že:

- všechny členské státy jsou suverénní a rovnoprávné;
- zavazují se plnit své povinnosti vyplývající z Charty;
- zavazují se řešit mezinárodní spory mírovými prostředky, bez ohrožování mezinárodního míru, bezpečnosti a spravedlnosti;
- vystříhají se vyhrožování silou a používání síly proti jiným členským státům;
- zavazují se poskytnout OSN veškerou pomoc při jakékoli akci, ke které Organizace na základě Charty přistoupí;
- žádné ustanovení Charty neopravňuje Spojené národy k tomu, aby se vměšovaly do otázek, které jsou výlučně vnitřní záležitostí jakéhokoli státu.

OSN se blíže věnuje globálním problémům v hlavních tématech OSN. Tímto jedním tématem jsou Cíle udržitelného rozvoje. 17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Tento program začal na konferenci OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012 v Rio de Janeiro a trvalo 3 roky, než došlo k jeho ucelení. Na formulaci SDGs se podílely všechny členské státy OSN, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů. Agendu udržitelného rozvoje oficiálně schválil summit OSN 25. září 2015 v New Yorku v dokumentu *Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development* (Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030), jehož součástí jsou i Cíle udržitelného rozvoje (SDGs).

K problematice řešení globálních problémů ze SDGs patří hlavně konec chudoby, konec hladu, klimatická opatření, život ve vodě, život na souši, mír spravedlnost a silné instituce a partnerství ke splnění cílů. (Informační centrum OSN v Praze)

5.1.1 Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

Jednotlivé cíle popisují oblasti a postupy, které by měli během 15 let, do roku 2030, zajistit globální rozvoj společnosti jako takové. Tyto cíle jsou stanoveny tak, aby nešli na úkor společnosti, životnímu prostředí, přírodě a aby neohrozili životní podmínky budoucí generace. Dokument obsahuje 17 cílů. Česká republika se v roce 2017 podílela na přezkoumání, zdali podmínky a úkoly SDGs naplňuje. (Informační centrum OSN v Praze)

Konec chudoby

Cílem této oblasti je odstranění chudoby a všech jejích formách globálně po celém světě.

Konec hladu

Cíl této oblasti je vymýtit hlad, dosáhnout potravinové bezpečnosti a zlepšení výživy. Mimo jiné také prosazovat udržitelné zemědělství.

Zdraví a kvalitní život

Tato oblast se zaměřuje na zlepšení zdravotního stylu a zvyšování kvality života lidí všech věkových kategorií po celém světě.

Kvalita vzdělání

Cílem této oblasti je zajistit rovný přístup k inkluzivnímu a kvalitnímu vzdělání a podporovat celoživotní vzdělávání pro všechny.

Rovnost mužů a žen

Tato oblast chce dosáhnout genderové rovnosti a posílit postavení všech žen a dívek

Pitná voda a kanalizace

Cílem této oblasti je zajistit všem dostupnost vody a sanitačních zařízení a udržitelné

Dostupné a čisté energie

Hlavním cílem této oblasti je zajistit moderní, spolehlivý cenově dostupný a především udržitelný zdroj energie pro celou populaci.

Důstojná práce a ekonomický růst

Tato oblast se snaží zaměřit na podporu trvalého a udržitelného hospodářského růstu a plnou produktivní zaměstnanost s prací pro všechny.

Průmysl, inovace a infrastruktura

Cílem je vybudovat odolnou infrastrukturu, podporovat inkluzivní a udržitelnou industrializaci a prosazovat nové pomocné inovace.

Méně nerovnosti

Tato oblast se zaměřuje na snížení nerovnosti mezi jednotlivými zeměmi a uvnitř jednotlivých zemí

Udržitelná města a obce

Tato oblast zajišťuje bezpečné prostředí pro obyvatelé jednotlivých měst a obcí, prostřednictvím zlepšování infrastruktury měst a obcí.

Odpovědná výroba a spotřeba

Cílem je podporovat programy pro udržitelnou výrobu a spotřebu

Klimatická opatření

Tato oblast zajišťuje opatření pro boj se změnou klimatu a zvládnutím jejích dopadů.

Život ve vodě

Cíl je chránit a udržitelně využívat oceány, moře a mořské zdroje pro zajištění udržitelného rozvoje

Život na souši

Hlavní úkol tohoto cíle je chránit, obnovovat a podporovat udržitelné využívání suchozemských ekosystémů, udržitelně hospodařit s lesy, potírat rozšiřování pouští, zastavit a následně zvrátit degradaci půdy a zastavit úbytek biodiverzity

Mír, spravedlnost a silné instituce

Tato oblast podporuje mírové a inkluzivní společnosti pro udržitelný rozvoj, zajišťuje všem přístup ke spravedlnosti a vytváří efektivní, odpovědné a inkluzivní instituce na všech úrovních

Partnerství ke splnění cílů

Hlavním úkolem je oživit globální partnerství pro udržitelný rozvoj a posílit prostředky pro jeho uplatňování.

5.1.2 Rozvojové cíle tisíciletí (MDGs)

V září roku 2000 na summitu v New Yorku vzniklo nové celosvětové partnerství. Na nové Miléniové deklaraci tisíciletí se podílely všechny členské státy OSN.

Milenium Development Goals (MDGs) se věnuje celkem osmi oblastem:

- Odstranit extrémní chudobu a hlad
- Dosáhnout základního vzdělání pro všechny
- Prosazovat rovnost pohlaví a posílit roli žen ve společnosti
- Snížit dětskou úmrtnost
- Zlepšit zdraví matek
- Bojovat s HIV/AIDS, malárií a dalšími nemocemi
- Zajistit udržitelný stav životního prostředí
- Budovat světové partnerství pro rozvoj

První cíl se zaměřuje na snížení počtu lidí žijících z příjmu 1 USD na den a snížení počtu lidí trpících hladem o polovinu. Další 2 cíle se snaží o možnost vzdělání všem dětem a odstranění diskriminace pohlaví na všech školách. Následující cíle kladou důraz na snížení dětské úmrtnosti, snížení úmrtnosti matek a zastavením šíření AIDS, malárie, dětské obrny a dalších onemocnění. Stanovení těchto cílů bylo hlavně z důvodu zbytečných úmrtí, hlavně v rozvojových zemích. Tyto problémy jsou hlavní překážkou rozvoje. Sedmý cíl usiluje zejména o rozvoj infrastruktury pitné vody v rozvojových zemích, především v chudých příměstských oblastech (slumech) a snížení počtu obyvatel těchto oblastí. V neposlední řadě tohoto cíle je začlenění principů a zásad do jednotlivých politik států na ochranu přírodních

zdrojů. Osmý cíl je nejkompexnější a má za úkol hledat různé způsoby, jak mohou vyspělé státy pomoci rozvojovým zemím. Rozvojové země potřebují pomoc zejména v oblasti ekonomiky, zdravotnictví a technologie. Důležité je rozvinout mezinárodní obchod a finanční systém. (UNHCR 2016, Fors 2019)

5.2 Severoatlantická aliance (NATO)

Základním posláním NATO je ochrana svobody a bezpečnosti všech členů politickými i vojenskými prostředky, které nijak nevystupují proti zásadám Charty OSN. NATO usiluje o spravedlivý a především mírový a trvalý pořádek v Evropě.

Princip NATO spočívá ve vzájemné spolupráci mezi svrchovatými státy. Solidarita v rámci Aliance zaručuje, že se při řešení bezpečnostních úkolů mohou státy spolehnout na pomoc ostatních členských států. Lze tedy říci, že Aliance je sdružení svobodných států, které pomocí vzájemných záruk a stabilních vztahů chrání své bezpečnostní cíle.

Severoatlantická smlouva vznikla roku 1949 na základě Charty OSN. Podle této smlouvy má každý nezávislý stát právo na individuální nebo kolektivní ochranu. Cíl spojenců je podporovat mírové a přátelské vztahy v celém severoatlantickém prostoru. V době uzavírání smlouvy byla však bezprostředním účelem NATO obrana proti možnému ohrožení ze strany tehdejšího Sovětského svazu.

NATO je mezivládní organizace, která členským státům nabízí fórum, na němž mohou společně řešit jakékoli otázky dle vlastní volby. Jednotlivé státy mohou také přijímat rozhodnutí o politických či vojenských záležitostech ovlivňujících jejich bezpečnostní prostředí. Aliance mimo jiné nabízí vzájemné konzultace a spolupráce v politické, hospodářské a vojenské oblasti nebo i v oblasti vědy, techniky a jiných nevojenských oborech.

Aliance je praktické vyjádření úsilí členských států při sledování společných zájmů. Zajištění bezpečnosti všech států bez ohledu na rozdílné podmínky přispívá k celkové stabilitě míru v Evropě. Vytváří příznivé podmínky pro efektivnější spolupráci mezi členy, ale i s nečlenskými státy. Závazky, které na této úrovni vznikají rozvíjejí strukturu bezpečnosti v Evropě. Evropa tak může naplňovat další politické, hospodářské sociální nebo kulturní cíle.

NATO disponuje mnoha prostředky k dosažení svých zájmů. Patří mezi ně schopnost odolávat krizím a chránit tak členské státy před různými hrozbami, vojenské síly, která zajišťují účinnou obranu a předcházení válkám a aktivní dialog s ostatními státy ohledně opatření v oblasti omezování zbrojení.

K dosažení svého cíle plní Aliance následující bezpečnostní úkoly:

- Poskytuje nezbytný základ stabilního bezpečnostního prostředí v Evropě. To díky demokratickým institucím, které prosazují mírové řešení sporů. Usiluje o vytvoření prostředí, v němž nebude žádná země zastrašovat nebo vydírat žádný evropský v zájmů svých vlastních cílů.
- V souladu se Severoatlantickou smlouvou slouží aliance jako transatlantické fórum pro spojenecké konzultace kterékoli oblasti.
- Zajišťuje obranu proti všem formám agrese vůči kterémukoli členskému státu
- Podporuje bezpečnou, stabilní a trvalou spolupráci se všemi partnery
- Vytváří informační programy, které napomáhají pochopit faktory ovlivňující mezinárodní bezpečnost. (Ministerstvo obrany, The North Atlantic Treaty Washington D.C. - 4 April 1949)

5.3 Evropská unie (EU)

Jednou z hlavních oblastí, které se EU věnuje je zahraniční a bezpečnostní politika. Je založena na diplomacii a dodržování mezinárodních pravidel členských států. Cílem této oblasti je řešit konflikty mezi národy a dosáhnout společného závěru. Významnou součástí zahraniční politiky je také obchod, mezinárodní pomoc a rozvojová spolupráce.

Cílem zahraniční a bezpečnostní politiky je:

- zachování míru
- upevňování mezinárodní bezpečnosti
- posilování mezinárodní spolupráce
- rozvoj a upevňování demokracie a zásad právního státu a prosazování lidských práv a základních svobod.

Unie udržuje partnerské vztahy s dalšími národy, včetně regionálních seskupení a zemí. Cílem je zajistit udržitelnost vztahů, předcházení konfliktu a budování společných zájmů ku prospěchu.

Evropská unie nemá svou vlastní armádu. Ke svým cílům využívá jednotky členských států. Unie může vyslat jednotky na misi do světových ohnisek napětí. Sledují tím průběh situace, kontrolují dodržování základních práv, poskytují humanitární pomoc apod.

Evropská unie zpracovává mnoho dokumentů. Jedním z dokumentů týkajících se bezpečnosti je globální strategie společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Tato globální strategie stanoví hlavní zájmy a zásady EU pro jednání se zbytkem světa. Cílem je vytvoření společné vize a směru k rozvoji. Strategie obsahuje opatření, která pomohou EU efektivněji řešit výzvy jako jsou:

- energetická bezpečnost
- migrace
- změna klimatu
- násilný extremismus
- hybridní hrozby

Globální strategie vymezuje 5 hlavních priorit.

1. První prioritou z oblasti bezpečnosti a obrany je zlepšení ochrany EU a jejich obyvatel, pomoci vládám budovat vojenské kapacity ke své obraně a zlepšit prostředky a reakci na nově vzniklé krize.
2. Budování odolnosti státu a společnosti
3. Integrovaný přístup ke konfliktům a krizím. EU využije veškeré prostředky a politiky a bude se angažovat ve všech fázích konfliktu a usilovně se snažit o mírové vyřešení.
4. Dobrovolná forma regionální správy pomocí kooperativního regionálního uspořádání. Tato správa by tak pomohla státům lépe zvládnout obavy v oblasti bezpečnosti, využít ekonomickou globalizaci, plně prezentovat svoji kulturu a identitu nebo ovlivnit dění ve světě.
5. Poslední stanovenou prioritou je globální správa založená na pravidlech.

V této kapitole jsou uvedeny především mezinárodní organizace, které se podílejí na aktivním i pasivním udržování bezpečnostního prostředí a jejichž dosah je celosvětový.

Existuje však mnoho dalších, především státních, organizací, které zabezpečují hlavně vnitřní bezpečnostní prostředí jednotlivých příslušných států. Některé z těchto organizací mají pak i dosah jak na vnitřní, tak na vnější bezpečnostní prostředí. (Evropská unie)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 UDÁLOSTI, KTERÉ OVLIVNILY VNĚJŠÍ BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ

V historii lidstva se odehrálo několik událostí, které navždy ovlivnily vnější bezpečnostní prostředí. V této kapitole se chci zaměřit především na 20. století a následující léta po něm. První událostí, která měla veliký vliv na bezpečnostní prostředí je havárie jaderné elektrárny Chernobyl na Ukrajině. Další událostí je teroristický útok na světové obchodní centrum, World Trade Center (WTC) ve státě New York. Poslední a stále aktuální událost, která vyvolala krizovou situaci po celém světě je pandemie Covid-19.

Hlavním cílem této kapitoly je popis jednotlivých událostí a ukázat, jak ovlivnily vnější bezpečnostní prostředí.

6.1 Jaderná elektrárna Chernobyl

Černobylská jaderná elektrárna ležela na řece Pripjat' 16 km jižně od hranic s Běloruskem, 2 km od města Pripjat' a 18 km od města Černobyl. Stavba elektrárny byla zahájena roku 1970. Jednalo se o blok s reaktorem č.1. Další bloky s reaktory byly postupně vystaveny v nadcházejících letech. V roce 1973 blok č.2, r. 1976 blok č.3. a v roce 1979 poslední blok č.4. Plánované další 2 bloky č.5 a č.6 se nedostavěly. Všechny 4 reaktory byly typu RBMK s výkonem 1000 MW. Elektrárna měla být spuštěna na konci roku 1983.

Průběžné zprávy KGB upozorňovaly na to, že stavba vykazuje značné chyby a elektrárna neměla být spuštěna před provedením důkladných zkoušek všech čtyřech reaktorů. Černobyl však z politických důvodů nemohl čekat a elektrárna byla přesto spuštěna.

Jedna ze zkoušek, která měla být provedena ještě před spuštěním 4. bloku elektrárny se týkala nouzového fungování turbíny. Tato turbína měla za úkol vyrábět elektřinu alespoň 45 sekund, než se zapnou záložní generátory, v případě výpadku proudu. Elektřina měla pohánět chladicí čerpadla, regulační a havarijní tyče a také zásobovat elektřinou řídicí velín, odkud je blok s reaktorem řízen. Právě tato osudná zkouška, kterou si vyžádal sovětský úřad pro atomovou energii, byla prováděna v noci z 25. na 26. dubna 1986.

Dne 26. dubna 1986 došlo v černobylské elektrárně k nejhorší havárii v historii jaderné energetiky. Během nepodařeného bezpečnostního testu došlo k přehřátí a následné explozi na 4 reaktoru. Jádru reaktoru, bezpečnostní systémy a většina konstrukcí byly zničeny, nebo

těžce poškozeny. Na místě zemřelo vlivem radiace 30 osob a dalších 140 jich bylo zraněno. Bylo evakuováno přes 100 tisíc lidí. Vlivem počasí došlo k zamoření rozsáhlého území Sovětského svazu (dnes Ukrajiny, Běloruska, Ruska) a Evropy. Nejhůře bylo postiženo Bělorusko, kde díky vlivu meteorologických podmínek dopadlo téměř 70 % veškerého radioaktivního spadu. (Chernobylzone)

Průběh zkoušky a následná exploze

Pro plánovanou zkoušku probíhá postupné snižování tepelného výkonu reaktoru a tým jaderných inženýrů se připravuje na plánovanou zkoušku. Pro správný průběh zkoušky je odpojen systém havarijního chlazení reaktoru, aby nezačal působit během prováděné zkoušky. Zkouška je nejprve na žádost energetických závodů odložena, nicméně po nějaké době je i přes bezpečnostní předpisy zahájena. Nejprve se objeví několik chyb v reaktoru a následně se spustí poplach ohledně chladicí vody. V reaktoru vzniká vysoký tlak. Poplach je ignorován. Okolo půl druhé ráno 26. dubna nastává první exploze a o několik sekund poté druhá exploze. Na místo byly ihned povolány hasičské jednotky z elektrárny, Pripjati, Černobylu a okolních obcí. V tuto chvíli ještě nikdo nevěděl, co se doopravdy stalo. Všichni přítomní byli ozáření prudkou radiací z reaktoru.

Od roku 1991 až do roku 2000 byla elektrárna postupně kompletně odstavena. V roce 2012 byla oficiálně zahájena stavba nového krytu 4. reaktoru, který by měl být mnohokrát účinnější před únikem radiace. Na práce přispívá i Evropská unie. (Chernobylzone)

6.2 Teroristický útok 11. září 2001

11. září 2001 byly uneseny 4 letadla a těmito letadly byl následně spáchán největší teroristický útok v dějinách, který ovlivnil nejen Spojené státy americké, ale i celý svět.

Největší a nejspektakulárnější útok podnikla podle zdrojů teroristická skupina al-Káida. Byla zničena dominanta Manhattanu, dvě věže světového obchodního centra (WTC) a poškozena byla i budova Pentagonu. Druhý teroristický útok na USA si vyžádal mnoho obětí a ovlivnil tak politickou situaci po celém světě. USA reagovala útokem na Afghánistán a započala tak válku proti terorismu.

Naplánovaný a spektakulární teroristický útok zcela zaskočil Spojené státy. Bylo to teprve podruhé v historii, kdy bylo napadeno území Spojených Států Amerických. Prvním útokem

by veden Japonci 7. prosince 1974 za druhé světové války proti přístavu Pearl Harbor na Havaji. Podobný útok nikdo nepředpokládal, takže reakce byly pomalé.

I přesto, že se jedno z letadel odchýlilo z kurzu a následně vypnulo identifikační signál, nikdo nereagoval.

Letiště a vzdušný prostor USA byly uzavřeny až po 2. nárazu to WTC. Viceprezident Dick Cheney se snažil reagovat vysláním pohotovostních stíhaček, ale bylo už pozdě.

Vyšetřování, které trvalo několik let ukázala selhání amerických tajných služeb. Na Floridě se objevili Arabové, kteří se učili pilotovat letadla a CIA nepředala informace FBI o příjezdu radikálů do USA. Další chybou byla nedostatečná kontrola na amerických vnitrostátních linkách. Americké ozbrojené síly na takovýto útok připraveni také nebyly.

Teroristické útoky změnily politickou situaci po celém světě a ukázaly, jakou hrozbu představuje radikální islámský terorismus. USA proto vyzvala Afghánistán, aby jim vydal vůdce teroristické skupiny al-Káidy Usámu bin Ládina. To se však nestalo a USA poté útočila na Afghánistán.

Vláda USA zvýšila bezpečnostní opatření v USA, která omezila svobodu Američanů a zkomplikovala život návštěvníkům USA. Zavedly se přísnější kontroly. USA nyní snímají otisky prstů a požadují biometrické pasy. Na palubách letadel se zavedla také ochranka a dveře pilotní kabiny jsou zvenčí nepřístupné. Také se začaly odposlouchávat telefonní hovory a kontrolovat komunikaci po internetu. V návaznosti se zřídilo ministerstvo vnitřní bezpečnosti, které mělo za úkol především zkoordinovat činnost tajných služeb USA. Na bezpečnost se vynaložily obrovské finanční prostředky. Vznikly nové úřady, které sledovaly teroristickou aktivitu a FBI začala považovat boj s terorismem za nejvyšší prioritu. (HZS ČR, Jitka Zapletalová 2013)

6.3 Pandemie covid-19

Na konci roku 2019 se objevil nový koronavirus SARS-CoV-2, který v průběhu nadcházejících let až do dneška zasáhl a ovlivnil celý svět. Virus byl poprvé identifikován v prosinci 2019 v čínském městě Wu-Chan. Virus se rychle a postupně začal rozšiřovat do ostatních národů a v lednu 2020 vyhlásila Světová zdravotnická organizace (WHO) globální zdravotní nouzi a později v březnu pandemií. Pandemie trvá dodnes avšak situace se zdá být lepší a vlády jednotlivých zasažených států začínají mít, díky vakcinaci, situaci pod kontrolou. K datu 11.4.2021 bylo ve všech 192 nakažených zemí potvrzeno 136 500 769 případů. Ačkoli SARS-coV-2 sám o sobě smrtelný není, je potvrzeno 2 944 771 úmrtí spojených s koronavirem. Situaci zlepšila zejména vyvinutá vakcinace různých firem. Jde například o britskou společnost Astra Zeneca, ruskou společnost Sputnik V, německou společnost BioTech nebo americkou společnost Pfizer. Od vyvinutí vakcíny bylo ke stejnému datu 11.4.2021 naočkováno 611 751 553 osob.

Udaná čísla jsou oficiální čísla od vyhlášení pandemie Světovou zdravotnickou organizací (WHO). Reálná čísla mohou tak být o mnohokrát vyšší.

Co se týče příznaků covid-19, nejde o specifické příznaky, které by naznačovaly, že jde přímo o typ viru SARS-coV-19. Jsou velmi různorodé a nemusí se také vůbec žádné příznaky projevit. Pacienti mohou mít pak lehký průběh nemoci podobný chřipce nebo horší stav, který je doprovázen ztrátou chuti, čichu a vysokými horečkami, a nebo se může stav nemoci projevit natolik, že je pacient nucen být připojen na plicním ventilátoru. Mnoho úmrtí na covid-19 je spojený právě s těžkým průběhem a následným zemřením na otok plic.

Virus se šíří především vzduchem, jedná se o respirační onemocnění.

V důsledku šíření viru byly úřady po celém světě nuceny zavést přímá, někdy až radikální, opatření. Téměř se zastavil cestovní ruch většiny zemí, omezil se pohyb obyvatel, omezovali se pracovní kapacity podniků a některé se na rozhodnutí vlády museli uzavřít na dobu neurčitou. Mnoho podniků tak dosáhli bankrotu a většina se musela situaci přizpůsobit.

Pandemie covid-19 globálně narušila sociální a ekonomické oblasti celého světa. Působením pandemie bylo zrušeno mnoho událostí, narušeno zemědělství a průmysl, ale došlo i ke snížení emisí znečišťujících látek a skleníkových plynů v ovzduší.

Pandemie covid-19 byla nejen v České republice, ale i po celém světě obrovskou zátěží pro bezpečnostní orgány a zdravotnictví. Mnoho států bylo v bodě, kdy byla situace opravdu

kritická a byly nuceni přijímat nutná opatření pro snížení negativních dopadů pandemie. Orgány všech zasažených zemí tak došli k závěru, které oblasti je třeba zdokonalit, aby se podobná situace neopakovala a v případě jiné hrozby stejného měřítka aktivně reagovat. (Center for disease control and prevention, Our world in Data)

Událostí, které měli obrovský dopad na dnešní bezpečnostní prostředí je spousta. V této kapitole byly uvedeny spíše novodobé události, neboť jejich dopady můžeme pocítit dodnes. Jednou z největších událostí v tomto odvětví byla samozřejmě také 1. a 2. světová válka.

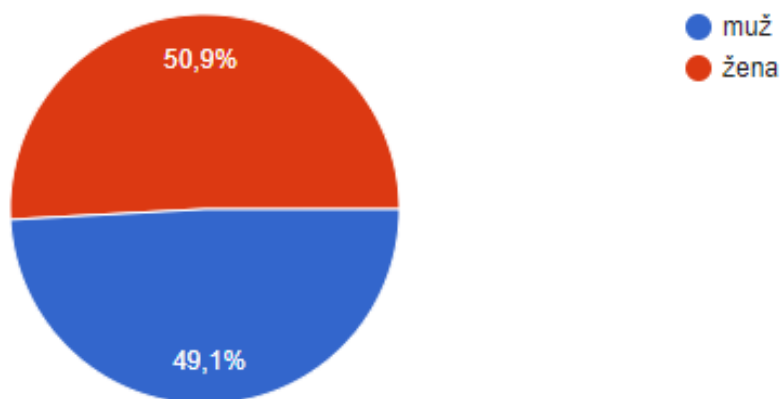
7 DOTAZNÍKOVÉ ŠTŘENÍ

Pro praktickou část této bakalářské práce jsem zvolil metodu dotazníkového šetření. Dotazníkové šetření je jednou z kvantitativních metod. Jde o jednoduchou metodu, pomocí které se sbírají specifická data od dotazovaných respondentů. Dotazník může být ve dvou formách. Může být buď v tištěné nebo elektronické formě. Pro tuto bakalářskou práci byla zvolena elektronická forma.

Dotazník na téma „Veřejné mínění o bezpečnostním prostředí“ měl za úkol zjistit, jaký mají obyvatelé ČR pojem o vnějším a vnitřním bezpečnostním prostředí České republiky a jestli se cítí v bezpečí. Dotazník je byl zcela anonymní a obsahoval 11 otázek. První část otázek byla zaměřena na pohlaví, věk, místo bydliště respondentů a na jejich vědomí o bezpečnostním prostředí České republiky. Druhá část dotazníku se věnovala problematice současné pandemie covid-19. Dotazník byl určen pro širokou veřejnost ve věkovém rozmezí 15 a více let. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 115 osob.

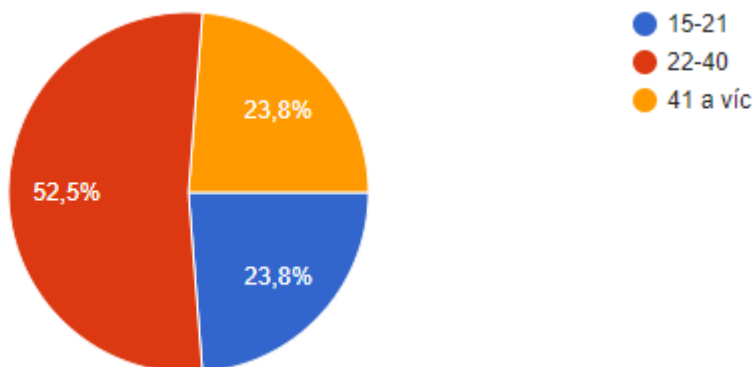
7.1 Vyhodnocení dotazníku

První základní otázka se ptala na pohlaví respondentu. Z Celkového počtu respondentů, 115, odpovědělo na otázky 57 žen a 58 mužů. Z této otázek lze například odvodit, jestli o bezpečnostním prostředí mají pojem spíše ženy nebo muži a kdo z nich se dle tázaných oblastí cítí více v bezpečí.

Graf 1 Pohlaví respondentů

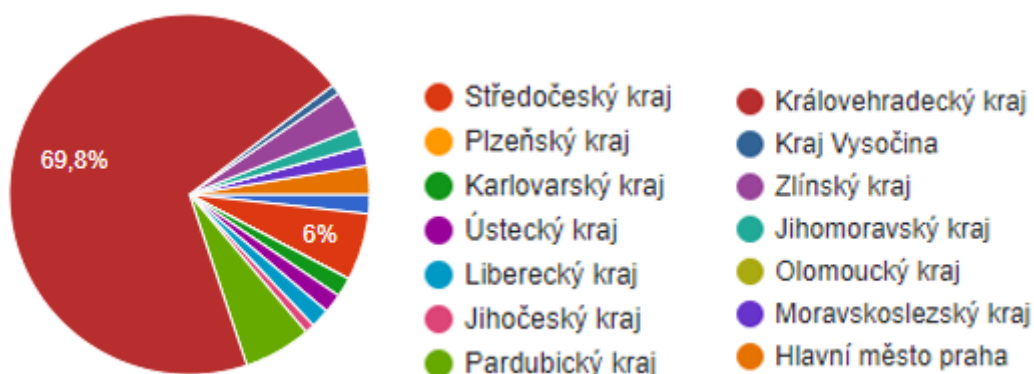
Druhá otázka byla zaměřená na věk respondentů. Dotazník nebyl cílen na žádnou věkovou kategorii. Nejnižší věková hranice byla 15let.

Graf 2 Věk respondentů

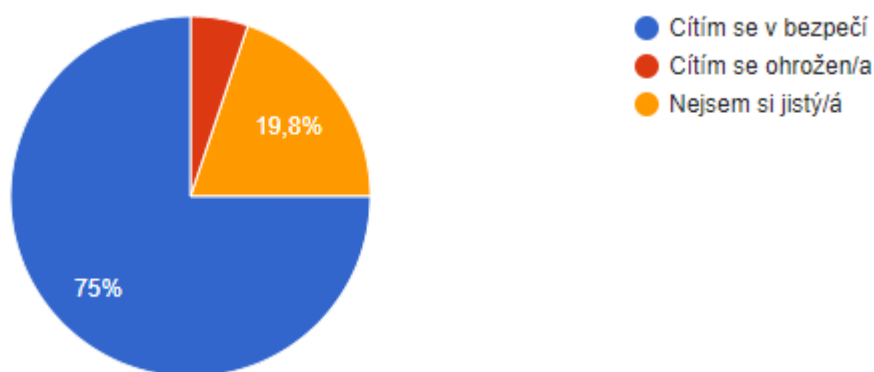
Nejvíce respondentů odpovědělo ve věku 22-40 let. Zbytek respondentů byl ve věku 15-21 let, což činilo 23,8 % a 41 a více let taktéž 23,8 %.

Třetí otázka zněla: Z jakého jste kraje? Podle této otázky můžeme zjistit, v jakém kraji se například cítí obyvatelé ČR bezpečně. Nejvíce respondentů pochází z Královehradeckého kraje. Téměř 70 %. 6 % pochází z kraje Středočeského. Zbylých 24 % respondentů je v malém počtu rozděleno do ostatních krajů.

Graf 3 Kraj respondentů

Čtvrtá otázka už byla zaměřená na bezpečnost. Respondenti byly tázáni, jak vnímají bezpečnost v České republice, zdali se cítí v bezpečí. Z grafu vyplývá, že 75 % respondentů se cítí v bezpečí, 19,8 % si nejsou jisti a zbytek se cítí ohrožen. Mnoho obyvatel si nemusí být jistý svou bezpečností z důvodu probíhajících konfliktů mezi jednotlivými zeměmi, které by mohli ovlivnit i Českou republiku, nebo z důvodu rizika například živelných pohrom, či pohrom jiného charakteru. Dále zde mohou hrát významnou roli jiné faktory jako například místo, kde respondenti žijí, ve kterém může být zvýšená kriminalita, osobní zkušenosti apod. Nicméně drtivá většina se cítí v bezpečí, a tudíž se dá říct, že česká republika si relativně udržuje bezpečné prostředí.

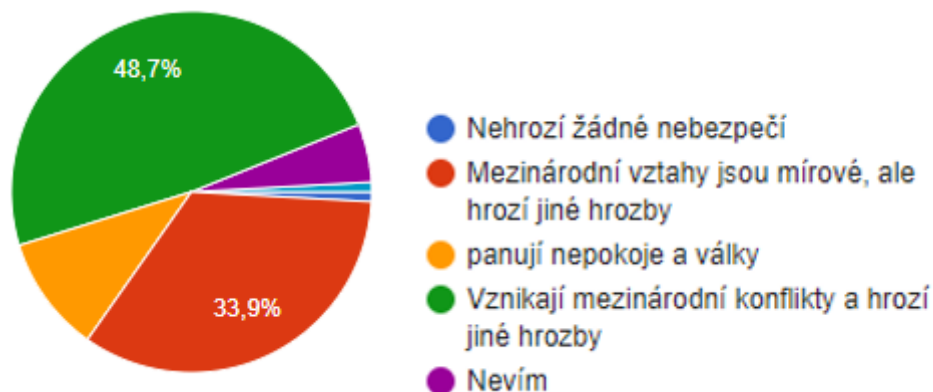

Graf 4 Pocit bezpečnosti

Pátá otázka byla směřována mimo Českou republiku. Týkala se celosvětové bezpečnosti a jak ji česká veřejnost vidí. Respondenti měli na výběr z 6 možností.

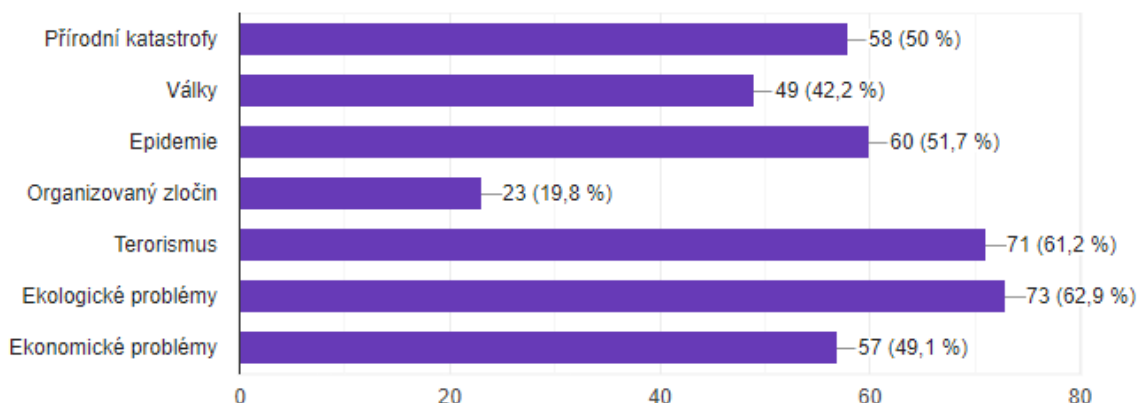
48,7 % respondentů uvedlo, že ve světě vznikají mezinárodní konflikty a hrozí jiné hrozby. Jinými hrozbami zde byly míněné živelné pohromy, hybridní války, ekonomické krize apod. Mezinárodních konfliktů je mnoho. Zmínit můžeme například ekonomickou válku mezi USA a Čínou nebo různé konfrontace Ruské federace po celé Evropě. Další současnou celosvětovou hrozbou je pandemie covid-19. Je tudíž pochopitelné, že mnoho respondentů zvolilo právě tuto možnost odpovědi. 33 % zvolilo možnost 2. Mezinárodní vztahy jsou mírové, ale hrozí jiné hrozby. Světové organizace jako NATO, EU a OSN se neustále snaží o stabilní bezpečnostní prostředí a udržování míru. Mnoho zemí také udržuje diplomatické vztahy, aby předešlo různým konfliktům, a proto je pochopitelné, že

tuto možnost zvolilo takovýto počet respondentů, neboť mohou mít podobný názor. Určitá část je také názoru, že panují nepokoje a války. Momentálně ve světě není žádný přímý válečný konflikt. Není tak zřejmé, z jakého hlediska určitá část respondentů zvolila tuto možnost. Mizivé procento poté zvolilo možnost-nevím.

Graf 5 Stav bezpečnosti ve světě

Následující otázka byla zaměřená na hrozby, kterým čelí celý svět. Respondenti měli na výběr z několika možností, s tím, že jich mohli zvolit více. Byly zde uvedeny přírodní katastrofy, války, epidemie, organizovaný zločin, terorismus a na závěr ekologické a ekonomické problémy.

Graf 6 Hrozby pro celý svět

Z grafu můžeme vidět, že nejvíce respondentů zvolilo možnost hrozby terorismu a ekologických problémů. Terorismus je široký globální problém, se kterým mají země po celém světě určité zkušenosti. Ať už ve větším měřítku, jako například 11. září 2001, nebo v menším měřítku, jako mohou být posláni menších teroristických skupin. S vyvíjejícími se technologiemi, zbraní hromadných ničení a novou kybernetickou sférou může být terorismus ještě větším nebezpečím, než kdy v minulosti byl. Vznikají však nová opatření a skupiny pro boj s terorismem a tento problém patří mezi priority bezpečnostních složek po celém světě.

Ekologické problémy jsou dnes také mnohem závažnější. S rostoucí populací a čím dál tím většími nároky na energii a nerostné suroviny se tyto problémy víc a víc prohlubují. Kácení deštných pralesů, masivní chov skotu, který má za následek umocňování skleníkového efektu nebo například znečišťování oceánů.

Mnoho národů si je těchto problémů vědomo a uskutečňují se patřičné kroky ke zmírnění následků těchto vlivů. Přibývá víc chráněných oblastí a vznikají například regulace na odpad velkých výrobních institucí. Je tu však stále mnoho velkých hráčů, kteří neberou ohled na životní prostředí. Jednou z priorit EU a OSN je například udržování stabilního životního prostředí a snaha o jeho revitalizaci.

50 % respondentů zvolilo možnost přírodních katastrof, kterým čelí lidstvo už od samého začátku a které budou s největší pravděpodobností přibývat v důsledku změny klimatu.

S téměř stejným procentem je zde uvedena možnost hrozby epidemie. Epidemie je zákeřná hrozba, která může nabrat exponenciálního růstu a má potenciál zasáhnout celý svět.

Největší epidemie, se kterými se lidstvo doposud setkalo byla například epidemie moru nebo španělská chřipka. Dnes můžeme být svědky další probíhající epidemie covid-19, která si doposud vyžádala téměř 3mil. obětí a stala se tak 3. největším onemocněním, které si vyžádalo lidské životy. Na 1. místě je španělská chřipka a na 2. místě virus HIV.

S celkovou globalizací dopravy, informačních služeb a průmyslu je dnes pro pandemii o mnoho snazší se rozšířit po celém světě. Je proto důležité zavčas rozpoznat možné zárodky nové pandemie a přijímat opatření, aby se nešířila všemi směry napříč národy.

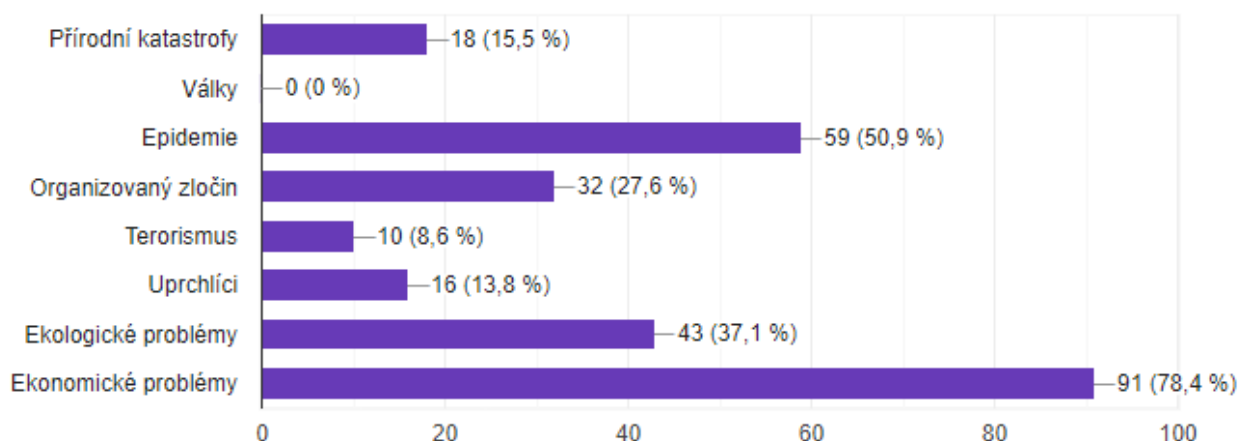
49,1 % uvedlo, že největší hrozbou by také mohly být ekonomické problémy. Největší ekonomická krize se stala roku 2008, kdy v USA spadl hypotéční trh a během pár dnů přišlo o práci a střechu nad hlavou téměř 6 miliónů obyvatel Spojených Států Amerických. Od této krize se do oběhu vytisklo obrovské množství nepodložených peněz, aby se

podarilo krizi zastavit. Nyní, v průběhu pandemie covid-19, je tomu tak podobně, a tudíž se dá očekávat, že se v brzké době s nějakou další ekonomickou krizí můžeme setkat.

Na posledním místě je označena hrozba válek a organizovaného zločinu. Jak již zde bylo zmíněno, mezi USA a Ruskou federací již několik let probíhá ekonomická válka a mnoho menších válek ať už ozbrojených nebo neozbrojených probíhá po celém světě. Proto se tato hrozba musí brát vážně a je jednou z priorit světových organizací zajišťujících mír.

Další, v pořadí 7. otázka se věnovala stejné oblasti, avšak zaměřenou na Českou republiku. Možnosti byly totožné s jednou přidanou, uprchlíci. Tato možnost zde byla uvedena proto, neboť je to aktuální téma po celém světě. Uprchlíká krize vzniká proto, neboť rozdíly mezi zeměmi, zejména zeměmi 3. světa, jsou rozsáhlé ve všech oblastech. Ekonomická prosperita, zeměpisná poloha, dostupnost k nerostným surovinám apod. V zemích 3. světa mnohdy probíhají občanské války nebo trpí hladomorem a nedostatkem pitné vody. Z těchto důvodů lidé emigrují do vyspělejších zemí Evropy za lepšími životními podmínkami.

Světové organizace jako například OSN se o tuto problematiku aktivně starají. Ve svých SDGs mají právě boj proti hladomoru, hospodářství s vodou a pomoc zemím 3. světa. Nicméně tuto možnost zvolilo pouze 13,8 % respondentů.

Graf 7 Hrozby pro ČR

Největší procentuální zastoupení měla hrozba ekonomické problémy ČR, téměř 80 %. Státní dluh neustále roste. Je pravděpodobné, že pandemie covid-19 tento problém může ještě víc prohloubit. V roce 2020 stoupl státní dluh o 401mld, tedy 38,3 % HDP a v roce

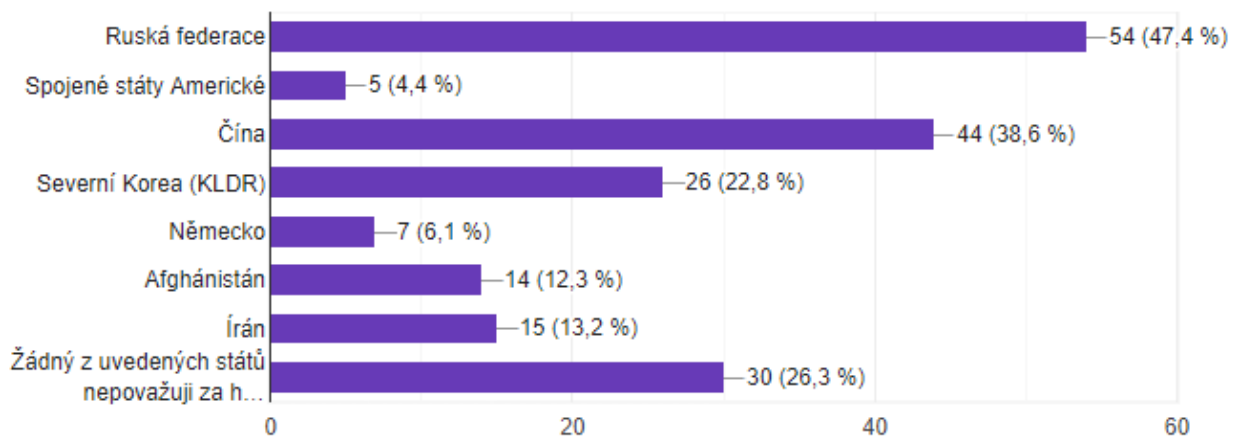
2021 se odhaduje zvýšení dluhu nad 43 % HDP. I přesto, že státní dluh roste, ČR patří k nejméně zadluženým zemím EU. Problém zadluženosti ČR by vyřešilo například zvýšení daní nebo snížení státních výdajů. Nadprůměrnou inflaci, zejména po pandemii covid-19 nelze vyloučit.

50,9 % respondentů také zvolilo možnost Epidemie. V průběhu pandemie covid-19 se ČR ocitla v situaci, kdy denně přibývalo okolo 15 tisíc nakažených. ČR patřila tak nejhorším zemím EU ve vztahu zvládnutí pandemie. Naštěstí zdravotnické služby ukazují, že pro zvládnutí situace dělají maximum. Po zajištění vakcinace a postupném očkování všech obyvatel ČR se zdá být situace lepší, nakažených ubývá a s optimistickým výhledem do budoucnosti se dá říct, že Česká republika má situaci pod kontrolou. Pandemie covid-19 bylo praktické prověření současného zdravotnického systému.

Jako další možnosti byly zvolené přírodní katastrofy, kterým se téměř nedá vyhnout a které lze pouze předpokládat a pro které se dají provést preventivní opatření. Organizovaný zločin, se kterým se potýká téměř každý stát, avšak každý v jiné míře. Ekologické problémy, se kterými se také potýkají téměř všechny země světa. ČR patří k nejhorším zemím co se týče vypouštění emisí na jednoho obyvatele. Můžeme také zmínit masný průmysl, který má obrovský dopad na změny klimatu formou vypuštění methanu do ovzduší. ČR však není jedním z nejvíce znečišťujících států EU a v oblasti vypouštění skleníkových plynů do ovzduší je na 8. místě.

Nejmenší procentuální zastoupení má terorismus, který se na území ČR často nevyskytuje. (FINLORD, Evropský parlament zpravodajství)

Následující otázka se ptala respondentů, zdali považují některý stát jako hrozbu pro Českou republiku.

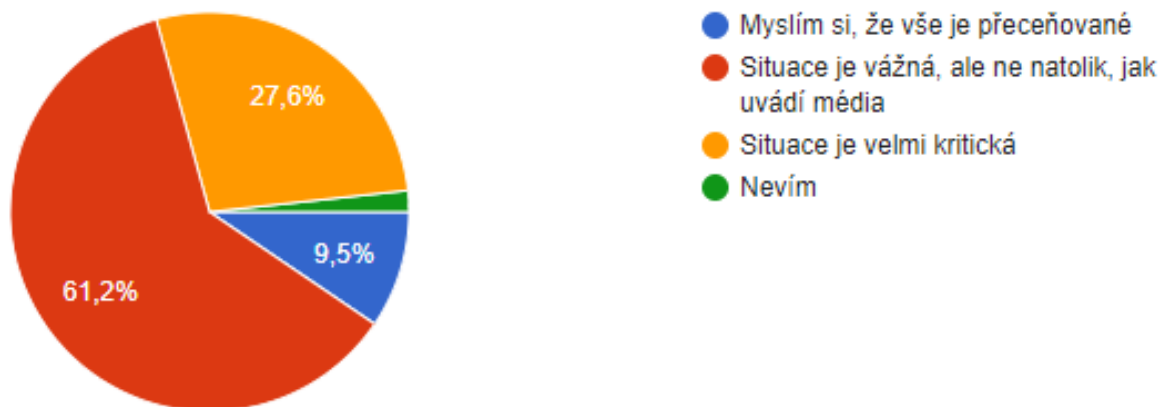

Graf 8 Potencionální hrozba některého státu

Jelikož Ruská federace, v průběhu několika let, provádí konfrontace v zemích EU a vytváří konflikty a navíc mají obyvatelé ČR s ruskou federací zkušenosti z roku 1968, kdy jsme jí byli okupováni, má největší procentuální zastoupení. 47,4 % respondentů ji považuje za hrozbu. 38,6 % považuje Čínu také za potencionálního nepřítele. Ačkoliv Severní Korea nemá žádný přímý vliv na Českou republiku, 22,8 % respondentů ji považuje za hrozbu. 26,3 % odpovědí je názoru, že žádný z uvedených států není hrozbou pro ČR. Okolo 13% respondentů zvolilo také možnost Íránu a Afghánistánu. Největší hrozbou z těchto států může být přivedení myšlenky radikálního Islámu do ČR.

Druhá a část dotazníku byla směřována na současnou pandemii covid-19. Těchto pár otázek ohledně pandemie je zde zařazena proto, neboť pandemie narušila chod celé společnosti. Byl narušena ekonomická struktura jednotlivých států, finanční oblast postížených subjektů, kulturní oblast, mezilidské vztahy a v neposlední řadě životy obyvatel.

9. otázka dotazníku tedy zněla: Jaký je váš názor na současnou pandemii covid-19?

Graf 9 Názor na pandemii covid-19

61,2 % respondentů uvedlo, že je situace vážná, nicméně média je, s cílem získat co nejvíce čtenářů, nafukují. Situace je opravdu vážná a zdravotnický systém se ocitl na hraně svých možností, kdy kapacita nemocnic byla zaplněná a pro nové pacienty nebylo místo. Vzniká však mnoho dezinformací, které mohou média s cílem zisku prohloubit a situace může být zkreslená. S 27,6% zastoupením byla možnost, že situace je velmi kritická. To může souviset zejména s nemocnicemi, které čelí pandemii tváří v tvář. Zde je situace opravdu kritická a pandemie covid-19, leč jde u individuálních jedinců o příznaky chřipky, nelze brát na lehkou váhu. Netýká se to však pouze zdravotnického sektoru, ale i sektoru ekonomiky, kultury, obchodu, psychického zdraví apod., jak již bylo zmíněno. Například pro menší podnikatelé, které byly z důvodu vládních opatření nuceni ukončit své podnikání, je pochopitelné, že je situace kritická. Určitá část respondentů je však také názoru, že je situace přeceňovaná. To mohou být právě jedinci, kterých se pandemie nijak závažně nedotkla, nebo jsou jiného vlastního názoru. Zbytek respondentů neví.

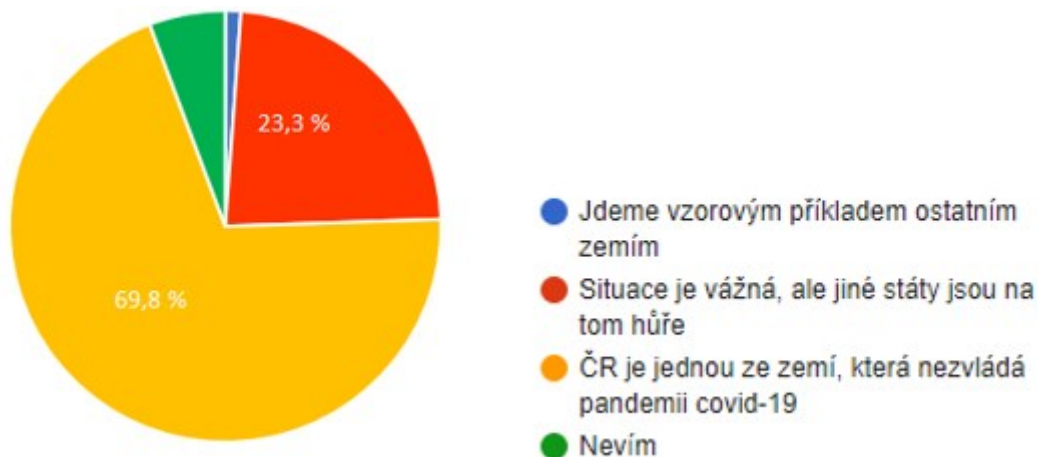
S další otázkou je cílem zjistit, jaký mají obyvatelé ČR názor na zvládání pandemie v České republice.

Graf 10 Zvládání pandemie covid-19 v ČR

Z grafu vyplývá a současná situace tomu i naznačuje, že ČR nepatří k zemím, které pandemii řeší s minimálními následky. Vláda České republiky zdaleka nebyla připravena na takovou mimořádnou událost. Vláda přijímala některá opatření, která mnohdy nedávala žádný smysl, nebo byla neúčinná, dokonce zasahovala do lidských práv, jako omezení pohybu a styku obyvatel. Vznikaly různé problémy v komunikaci mezi jednotlivými úřady a mnoho podnikatelů zkrachovalo. Za období pandemie se vystřídali 4 ministři zdravotnictví. Na území ČR byl poprvé vyhlášen nouzový stav, který byl několikrát prodloužen. Po zhruba roce a půl po vypuknutí pandemie byl sestaven a přijat zákon č. 94/2021 Sb. *Zákon o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů*, ve který upravuje různá opatření, která se týkají pandemie. Zvládání situace však také zhoršilo nezodpovědné chování obyvatel, kteří odmítali dodržovat nařízená vládní opatření a nepřímo tak napomáhali k šíření viru. 22,2 % respondentů však uvádí, že vinu za nezvládání situace nese vláda ČR. Pro mnoho politických jednotlivců či skupin se pandemie stala politickou hrou a zájmy ČR šly tak stranou. Vláda si v průběhu pandemie vytvořila jistou míru nevěry obyvatel, díky nařízením, která mnohdy nedávala smysl nebo se několikrát měnila ze dne na den a také slibům, které nedodržela. Je tak pochopitelné, že mnoho obyvatel ČR je stejného názoru. Zbytek respondentů uvedlo, že je situace naprosto pod kontrolou, vinu za situace v ČR nesou především občané, nebo nevědí.

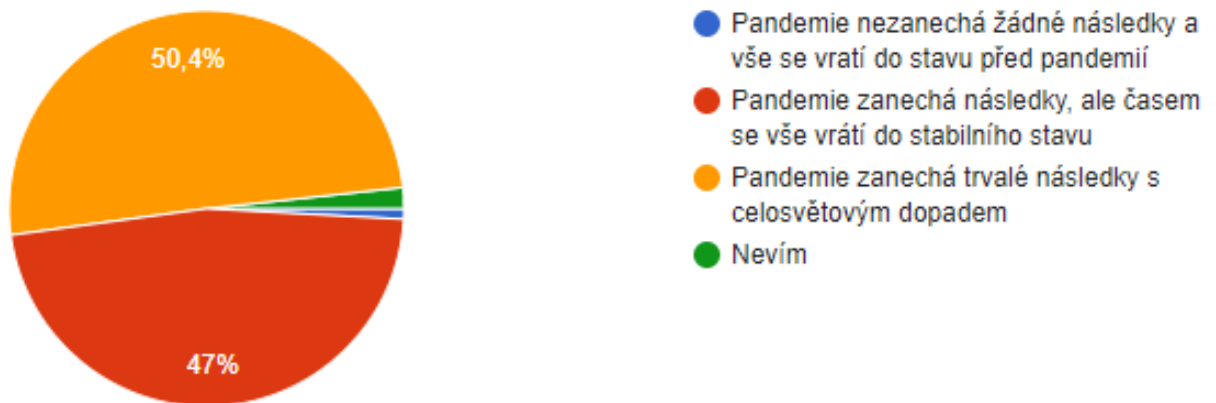
V návaznosti byla poté v dotazníku otázka, jak situaci s pandemií ČR zvládá v porovnání s ostatními zeměmi.

Graf 11 Porovnání situace pandemie covid-19

Z předchozích odpovědí je očividné, že většina respondentů, 69,8 %, je toho názoru, že ČR je jednou ze zemí, která na takovou mimořádnou událost nebyla připravena a průběh pandemie byl téměř kritický. 23,3 % si myslí, že situace je vážná, nicméně některé státy zasáhla pandemie ještě více. Zmínit můžeme například Čínu na úplném začátku pandemie, kdy přibývalo několik tisíc nakažených denně a celé město Wu-Chan bylo evakuováno nebo například Itálii. Pouze 1 respondent uvedl, že Česká republika jde vzorovým příkladem a zbylí respondenti nevědí.

Poslední otázka dotazníku se respondentů ptala, jak podle jejich názoru bude vypadat situace ve světě po skončení pandemie covid-19.

Graf 12 Situace po pandemii covid-19

Zde bylo největší procentuální zastoupení pouze u dvou možností. Jen hrstka respondentů si myslí, že pandemie nezanechá žádné následky a že veškeré systémy se vrátí do normálního chodu, nebo respondenti nevědí. 50,4 % respondentů ve svých odpovědích uvedlo, že pandemie zanechá trvalé následky s celosvětovým dopadem. Pandemie covid-19 bude mít definitivně trvalé následky na ekonomický systém a systém peněz. Pandemie ovlivnila ekonomiku všech států, včetně těch nejvíce vyspělých a do oběhu se vytisklo obrovské množství nepodložených peněz, což pravděpodobně způsobí v brzké době velkou inflaci. Do trvalých následků lze také započítat emocionální újmu všech obyvatel, které byly zasaženi jakoukoli formou pandemie, vzniklé psychické a sociální problémy nebo například dlouhodobé zavření základních a středních škol, což se odrazí na kvalitě vzdělání budoucích školáků a absolventů. S optimistickým výhledem volila druhá polovina respondentů možnost, že pandemie za sebou nechá nějaké následky, nicméně s úsilím všech institucí a vzájemné spolupráce se všechny systémy vrátí do standardního chodu.

ZÁVĚR

V teoretické části bakalářské práce byly na úvod popsány některé pojmy týkající se oblasti bezpečnosti. Následně byla popsána samotná bezpečnost a její další oblasti jako vnější a vnitřní bezpečnostní prostředí. V úvodních kapitolách byly zmíněny také bezpečnostní trendy, které jsou aktuální a vyhlížejí do roku 2035. Podstatnou kapitolou teoretické části bylo také téma globální problémy. Globální problémy zde byly rozděleny do skupin, do kterých se řadí podle charakteru. V návaznosti zde byly popsány jednotlivé globální problémy, se kterými se společnost potýká a jejich vysvětlení. Na závěr teoretické části bylo dle mého názoru důležité uvést některé mezinárodní organizace, které se aktivně podílí na řešení globálních problémů a především na udržování stabilního bezpečnostního prostředí. EU, OSN nebo NATO jsou organizace, bez kterých by tyto cíle nebylo možné v globálním měřítku uskutečnit. Je proto v zájmu všech členských zemí podílet se na řešení jednotlivých problémů a aktivně spolupracovat ve všech oblastech.

Cílem praktické části bylo ukázat čtenářům, jak je udržování bezpečnostního prostředí důležité pro chod společnosti a zjistit, jaký má veřejnost pohled na nejen českou, ale i světovou bezpečnost. Na úvod praktické části jsem proto uvedl některé události, které na vždy změnily chápání bezpečnosti a ovlivnily bezpečnostní prostředí v globálním měřítku. Teroristický útok 11. září 2001 byla událost, která otřásla celým světem a v návaznosti na tento incident vznikly nové bezpečnostní složky zaměřené na terorismus a nová bezpečnostní opatření. V druhé části bakalářské práce je zpracováno dotazníkové šetření s otázkami týkajícími se bezpečnosti. Dotazník měl za úkol zjistit názor veřejnosti na bezpečnost v české republice a celosvětovou bezpečnost. Část otázek byla také zaměřena na současnou pandemii covid-19, neboť dle mého názoru je důležité znát pohled a názor veřejnosti na tuto problematiku. Na základě odpovědí z dotazníkového řešení jsem se snažil odůvodnit určité odpovědi.

Hlavním cílem této práce bylo seznámit čtenáře s bezpečnostní tematikou. Popsat globální problémy, které se týkají každého z nás a které může každý jednatel přímo nebo nepřímo ovlivnit. Uvést hlavní organizace, které se aktivně podílejí na řešení těchto problémů. Ukázat, jak může konkrétní mimořádná situace a následně z ní vzniklá krize ovlivnit globální bezpečnostní prostředí. A na závěr získat názor veřejnosti na onu problematiku a patřičné odůvodnění těchto názorů.

V dnešním světě, který musí neustále aktivně řešit veškerá rizika v různých oblastí spolu s tenkými mezinárodními vztahy je nesmírně důležité, aby mezinárodní organizace ale i jednotlivé národy spolupracovaly a staraly se o vývoj společnosti.

Vytyčené cíle bakalářské práce byly dle mého očekávání splněny. Nicméně bezpečnostní prostředí je dnešní době stále více nestabilní a dle mého názoru je třeba, aby světové velmoce spolu s mezinárodními organizacemi usilovali o stejný cíl a projevovali vzájemný kompromis.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA, 2015. Znečištění vody. [online] Nové Strašecí.] [cit. 2021-2-12] dostupné z: http://www.zsnovestraseci-enviro.cz/1-stupen/znecesteni-vody/?fbclid=IwAR1PdAyQPUR1uX-sJaEbqcIFs3yKaMp2QOICIFKtU4I9xvRSeDnCRqgV_4I

Evropská agentura pro životní prostředí, 2019. Praha. [online]. Rozhovor – Kontaminace půdy: znepokojující dědictví industrializace. [cit. 2021-2-12] dostupné z: <https://www.eea.europa.eu/cs/signaly/signaly-2019/clanky/rozhovor-2013-kontaminace-pudy-znepokojujici?fbclid=IwAR3QcGzKlJ6iJW0dKn7Wwy3VfeY5JrpRX7FeZzdom2rn1A5WqMmWIKRBDCc>

Evropská agentura pro životní prostředí, 2020. Znečištění ovzduší. Praha. [online] [cit. 2021-2-12] dostupné z: <https://www.eea.europa.eu/cs/themes/air/intro?fbclid=IwAR3K3xOrSod4W1rfBCaVQq6YWcqmVIAMJ8k2j2fig2OkXozeiWBa3OFWjWY>

EVROPSKÝ PARLAMENT, Zpravodajství, 2018. [online]. Skleníkové plyny: emise podle zemí a odvětví (infografika). Praha. [cit. 2021-4-20] dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20180301STO98928/sklenikove-plyny-emise-podle-zemi-a-odvetvi-infografika>

FINLORD, Sněmovna financí, 2021. [online]. ČR: STÁTNÍ DLUH K HDP BY MĚL LETOS VYSKOČIT NAD 43 %. Praha. [cit. 2021-3-28] dostupné z: https://finlord.cz/2021/03/cr-statni-dluh-k-hdp-by-mel-letos-vyskocit-nad-43/?fbclid=IwAR0lv9tkQQYLAEzRrsZPKSbug_s3BWYW6fhcsqNGSNVHsAbb18pp1eiYoQ

FOLTÝN a JENÍČEK, 2010. Globální problémy světa - v ekonomických souvislostech. Olomouc: C.H.Beck. ISBN 978-80-7400-326-4. . [cit. 2021-5-6]

FORS, 2019. [online] Rozvojové cíle tisíciletí – MDGs (2000-2015). [cit. 2021-4-20] dostupné z: <http://www.fors.cz/rozvojova-spoluprace/evropska-politika/rozvojove-cile-tisicileti-mdgs/#.YJpGsbUzaUk>

Chernobylzone, 2012. [online]. HAVÁRIE V JADERNÉ ELEKTRÁRNĚ ČERNOBYL. Česká Ves. [cit. 2021-5-6] dostupné z: <https://chernobylzone.cz/havarie-v-jaderne-elektrarne-cernobyl/>

Chernobylzone, 2012. [online]. ČERNOBYLSKÁ HAVÁRIE A JEJÍ PRŮBĚH. Česká Ves. [cit. 2021-5-6] dostupné z: <https://chernobylzone.cz/cernobylsky-experiment-a-prubeh-havarie/>

Chernobylzone, 2012. [online]. SITUACE PO HAVÁRII. Česká Ves. [cit. 2021-5-6] dostupné z: <https://chernobylzone.cz/situace-po-havarii/>

Informační centrum OSN v Praze. Cíle udržitelného rozvoje (SDGs). [online]. [cit. 2021-3-28] dostupné z: <https://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/>

EICHLER, Jan, 2011. Bezpečnostní a strategická kultura USA, EU a ČR. Karolinum. [cit. 2021-5-6] ISBN 978-80-246-1956-9.

Ing. Antonín KRÁSNÝ, CSc., a plk. gšt. Ing. Oldřich SOCHA. MOŽNÉ VLIVY BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ NA ČESKOU REPUBLIKU A JEJÍ OZBROJENÉ SÍLY.

Jitka ZAPLETALOVÁ, 2013. [online]. Bezpečnostní hrozby 21. století v podmínkách Evropské unie. Uherské Hradiště. Bakalářská práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, fakulta Logistiky a krizového řízení, Ústav krizového řízení, vedoucí práce Ing. Ján Káčer PhD. [cit. 2021-5-6] dostupné z: https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/24815/zapletalov%C3%A1_2013_bp.pdf?sequence=1&isAllowed=y&fbclid=IwAR0DseOsGuPM12RqfcWSfamC6n1SmF16FRbXPH6UU59Fe8pqllEmvw57Erk

Kurzgesagt – In a Nutshell, 2016. [online]. Overpopulation – The Human Explosion Explained. [cit. 2020-11-20] Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=QsBT5EQt348&ab_channel=Kurzgesagt%E2%80%933InaNutshell

Kurzgesagt – In a Nutshell, 2020. [online]. Kdo je zodpovědný za klimatickou krizi - Kdo ji musí vyřešit? [cit. 2020-11-20] Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=ipVxxxqwBQw&ab_channel=Kurzgesagt%E2%80%933InaNutshell

KRATOCHVÍL, Jan, 2007. [online] Analýza současných globálních problémů. Olomouc.]
Bakalářská práce, Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Katedra
geografie, vedoucí práce Doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc. [cit. 2021-4-20] dostupné z:

https://geography.upol.cz/soubory/studium/bp/2007-mrs/2007_Kratochvil.pdf?fbclid=IwAR1S1R5MoSRPsFhUqmAq3WXdQ-5WwjBGeLa5Vx8COzMiwudh__7CQVIfZdk

LIBENSKÝ, Jan, 2011. [online]. Výuka ochrany obyvatelstva na středních školách v
Libereckém kraji. Jablonec nad Nisou. [cit. 2021-4-20] dostupné z:

https://is.muni.cz/th/p4m02/Libensky_273495-Bakalarska_prace.pdf?fbclid=IwAR2vBHowvcOhxOhTyNpMf-NfCfe5yjbffpuW1ctCjrsY7yYZBs0ZmcpXHMK

MINISTERSTVO VNITRA, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015.
[online]. Ochrana obyvatelstva a Krizové řízení. Praha. ISBN 978-80-86466-62-0. [cit. 2021-5-6]

MINISTERSTVO VNITRA, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2011.
[online]. Časopis 112 ROČNÍK X ČÍSLO 9/2011. Praha. [cit. 2021-4-20] dostupné z:

https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-x-cislo-9-2011.aspx?fbclid=IwAR1HM_vFaG6Okj-QBb8CGF-bTcFgEAKb1gQ-wwXOc4cJBejg3yH8pt_r9gg

PhDr. Libor Frank, Ph.D. a Mgr. Richard Stojar, Ph.D., 2010. [online]. Charakteristiky a
trendy vývoje bezpečnostního prostředí: Implikace pro ozbrojené síly. Brno. [cit. 2021-4-
20] dostupné z:

https://is.muni.cz/el/1423/jaro2017/BSS151/um/Charakteristiky_a_trendy_vyvoje_bezpecn_ostního_prostredi.pdf?fbclid=IwAR1KEMqfzO0gXsyk7uGIZCpt1kdXSSV2Dqz-8M2rt7_DHtWLhgCuSenGDMM

SIEGL, kontejnery, 2016. Jak vzniká skleníkový efekt?. Praha. [online] [cit. 2021-5-6]
dostupné z:

<https://www.siegl.cz/blog/niceni-prirody/jak-vznika-sklenikovy-efekt?fbclid=IwAR163RZpqREKGPgYU6Qj9rgAijrwsnbuU6CEiMh1ckmUsoceT0N8gz1KISc>

Společně k rozmanitosti. Proč lidé migrují? Proč se stávají uprchlíky?. [online]. [cit. 2021-
5-6] dostupné z: <http://spolecnekrozmanitosti.cz/informace/proc-lide-migruji-proc-se-stavaji-uprechliky/>

The North Atlantic Treaty Washington D.C. - 4 April 1949 [online]. [cit. 2021-5-6] dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_17120.htm

TUREČEK, Břetislav a , 2016. Blízký východ nad propastí - Cesta od orientálních diktatur ke svobodě a zase zpátky. Knižní klub (EUROMEDIA GROUP, a.s.). [cit. 2021-5-6] ISBN 978-80-242-5558-3.

TZBINFO, Mgr. Jiří Zilvar, 2020. [online]. Klimatické změny a globální oteplování. Praha. [cit. 2021-3-28] dostupné z: <https://oze.tzb-info.cz/klimaticke-zmeny/20816-klimaticke-zmeny-a-globalni-oteplovani?fbclid=IwAR3K3xOrSod4W1rfBCaVQq6YWcqmVIAMJ8k2j2fig2OkXozeiWBa3OFWjWY>

UNHCR, The UN refugee agency Česká republika, 2016. [online]. Rozvojové cíle tisíciletí | Rozvojové cíle tisíciletí a uprchlíci. [cit. 2021-5-6] dostupné z: <https://www.unhcr.org/cz/157-czo-nasrizeni-a-organizacerozvoje-cile-tisicileti.html.html>

Zahraniční a bezpečnostní politika. Evropská unie. [online]. [cit. 2021-4-20] dostupné z: https://europa.eu/european-union/topics/foreign-security-policy_cs?fbclid=IwAR0vJfmKT2cQvbSPDmlN-ifZoUnQ8ZweSvrjqGTMWBt7XGaDh09h412VPbA

Dostupné z: <https://www.obranaastrategie.cz/filemanager/files/6267.pdf>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CIA – Central Intelligence Agency

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

FBI – Federal Bureau of Investigation

GŘ HZS – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru

KGB – Výbor státní ruské bezpečnosti

MDGs – Rozvojové cíle tisíciletí

MV – Ministerstvo vnitra

NATO – Severoatlantická aliance

OSN – Organizace spojených národů

RBMK – Sovětský jaderný reaktor

SDGs – Cíle udržitelného rozvoje

WHO – Světová zdravotnická organizace

WTC – Světové obchodní centrum

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Pohlaví respondentů	37
Graf 2 Věk respondentů	38
Graf 3 Kraj respondentů	38
Graf 4 Pocit bezpečnosti	39
Graf 5 Stav bezpečnosti ve světě	40
Graf 6 Hrozby pro celý svět.....	40
Graf 7 Hrozby pro ČR	42
Graf 8 Potencionální hrozba některého státu	44
Graf 9 Názor na pandemii covid-19	45
Graf 10 Zvládání pandemie covid-19 v ČR.....	46
Graf 11 Porovnání situace pandemie covid-19.....	47
Graf 12 Situace po pandemii covid-19	48

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazníkové šetření

PŘÍLOHA P i: **Veřejné mínění o vnějším bezpečnostním prostředí**

Anonymní dotazníkové šetření k bakalářské práci

Název práce: Vnější bezpečnostní prostředí

Dobrý den,

jmenuji se Jan Dušák a rád bych vás požádal, jestli byste vyplnili tento dotazník k mé bakalářské práci. Studuji Univerzitu Tomáš Bati ve Zlíně, Fakultu logistiky a krizového řízení. Dotazník se týká bezpečnosti a cílem je zjistit, jaký pohled má veřejnost na bezpečnostní prostředí jak v České republice, tak ve světě.

V první části dotazníku je cílem zjistit a vyhodnotit, jak vnímají občané České republiky celosvětovou bezpečnost a bezpečnost v České republice. Druhá část dotazníku se zabývá problematikou Covid-19.

1. Jste muž nebo žena?

- Muž
- Žena

2. Kolik Vám je let?

- 15-21
- 22-40
- 40 a více

3. Z jakého kraje pocházíte?

- Hlavní město Praha
- Středočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj

- Liberecký kraj
- Jihočeský kraj
- Pardubický kraj
- Královehradecký kraj
- Kraj Vysočina
- Zlínský kraj
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Moravskoslezský kraj

4. Jak vnímáte bezpečnost v České republice?

- Cítím se v bezpečí
- Cítím se ohrožen/a
- Nejsem si jistý/á

5. Jak vnímáte celosvětovou bezpečnost?

- Nehrozí žádné nebezpečí
- Mezinárodní vztahy jsou mírové, ale hrozí jiné hrozby
- Panují nepokoje a války
- Vznikají mezinárodní konflikty a hrozí jiné hrozby
- Nevím

6. Které hrozby jsou podle Vás nejpravděpodobnější pro celý svět?

- Přírodní katastrofy
- Války
- Epidemie
- Organizovaný zločin
- Terorismus
- Ekologické problémy

- Ekonomické problémy

7. Které hrozby jsou podle Vás nejpravděpodobnější pro Českou republiku?

- Přírodní katastrofy
- Války
- Epidemie
- Organizovaný zločin
- Terorismus
- Uprchlíci
- Ekologické problémy
- Ekonomické problémy

8. Považujete některý z uvedených států za potenciální hrozbu pro Českou republiku?

- Ruská federace
- Spojené státy Americké
- Čína
- Severní Korea (KDR)
- Německo
- Afghánistán
- Írán
- Žádný z uvedených států nepovažuji za hrozbu

9. Jaký je Váš názor na současnou pandemii covid-19?

- Myslím si, že vše je přeceňované
- Situace je vážná, ale ne natolik, jak uvádí média
- Situace je velmi kritická
- Nevím
-

10. Jak podle Vás zvládá epidemii covid-19 Česká republika?

- Vše jde podle plánu, opatření jsou přiměřená a dostačující a situace je pod kontrolou
- Situace není pod kontrolou a vinu nesou občané ČR
- Situace není pod kontrolou a vinu nese vláda ČR
- Situace není pod kontrolou a vinu nese vláda ČR i občané ČR
- Nevím

11. Jak si podle vás vedeme s řešením pandemie covid-19 oproti ostatním státům?

- Jdeme vzorovým příkladem ostatním zemím
- Situace je vážná, ale jiné státy jsou na tom hůře
- ČR je jednou ze zemí, která nezvládá pandemii covid-19
- Nevím

12. Jaká bude podle Vás situace po skončení pandemie covid-19?

- Pandemie nezanechá žádné následky a vše se vrátí do stavu před pandemií
- Pandemie zanechá následky, ale časem se vše vrátí do stabilního stavu
- Pandemie zanechá trvalé následky s celosvětovým dopadem
- Nevím